

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta tělesné výchovy a sportu

Průzkum a dotazníkové šetření v oblasti uplatnění tělocvičného názvosloví
ve středoškolské tělovýchovné praxi

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Jana Černá

Vypracovala:

Bc. Kristýna Loušová

Praha, červen 2023

Prohlašuji, že jsem závěrečnou diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne 4. 7. 2023

Podpis

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto diplomovou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení:

Fakulta / katedra:

Datum vypůjčení:

Podpis:

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala vedoucí diplomové práce paní Mgr. Janě Černé za odborné vedení a cenné připomínky během zpracování diplomové práce. Dále bych poděkovala pedagogům, kteří se zapojili do elektronického dotazníku a tak přispěli ke sběru dat pro tuto závěrečnou práci.

Abstrakt

Název: Průzkum a dotazníkové šetření v oblasti uplatnění tělocvičného názvosloví ve středoškolské tělovýchovné praxi

Cíl: Cílem diplomové práce je, na základě dotazníkového šetření, vyhodnotit současnou situaci používání tělocvičného názvosloví pedagogy tělesné výchovy a dostupnost edukačních materiálů pro pedagogickou praxi na středních školách s maturitou a víceletých gymnázií.

Metody: Pro sběr dat je zvolena hlavní metoda nestandardizovaný dotazník, který byl rozeslán emailem pedagogům středních škol s maturitou. Tento dotazník byl vytvořen ve spolupráci s Katedrou gymnastiky a úpolových sportů. Konkrétní dotazník byl vyplňován přes webovou aplikaci.

Výsledky: Na základě výsledků elektronického dotazníku bylo zjištěno, že většina pedagogů, středních škol a víceletých gymnázií zakončených maturitní zkouškou, tělocvičné názvosloví v hodinách tělesné výchovy používá, ale v omezené míře.

Klíčová slova: tělocvičné názvosloví, názvosloví pro cvičitele, střední škola, gymnastika, Rámcový vzdělávací program

Abstract

Title: Survey and Questionnaire Survey in the Area of Application of Gymnastics Terminology in Practice in Secondary Schools

Objective: The aim is, based on a questionnaire survey, to evaluate the current situation of the use of gym terminology by physical education pedagogues and the availability of educational materials for pedagogical practice in secondary schools and multi-year grammar schools with graduation exam.

Methods: The main method chosen for data collection is a non-standardized questionnaire, which has been send to high school teachers via email. This questionnaire has been created with help of the Department of Gymnastics and Field Sports. The specific questionnaire has been filled out via the web application.

Results: Based on the results of an electronic questionnaire, it was found that the vast majority of pedagogues, secondary schools and multi-year gymnasiums ending with the matriculation exam, use gym nomenclature in physical education classes, but to a limited extent.

Keywords: gymnastics terminology, gymnastic terminology for trainers, secondary schools, gymnastics, National accreditation bureau for higher education

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Teoretická východiska	2
2.1	Tělocvičné názvosloví a jeho historie	2
2.2	Základní názvosloví tělesných cvičení.....	3
2.3	Význam a využití tělocvičného názvosloví.....	3
2.4	Dostupné edukační materiály v oblasti tělocvičného názvosloví	5
2.4.1	Literatura.....	5
2.4.2	Elektronické zdroje	9
2.4.3	Edukační karty	11
2.4.4	Power Point prezentace.....	12
2.5	Zásady používání tělocvičného názvosloví.....	12
2.6	Cvičení prostná a akrobatická	14
2.6.1	Polohy a pohyby celého těla	15
2.6.2	Polohy a pohyby částí těla	15
2.7	Cvičení s náčiním.....	16
2.8	Grafický záznam pohybu	17
2.9	Střední vzdělávání s maturitní zkouškou	19
2.9.1	Gymnázia	20
2.9.2	Střední odborné školy	20
2.9.3	Střední odborná učiliště	20
2.10	Rámcový vzdělávací program.....	21
2.10.1	Rámcový vzdělávací program tělesné výchovy pro gymnázia.....	22
2.10.2	Rámcový vzdělávací program tělesné výchovy pro střední odborné vzdělávání s maturitou	23
3	Výzkumná část.....	25
3.1	Cíl práce	25

3.2	Úkoly práce	25
3.3	Vědecké otázky	25
3.4	Metodika práce.....	26
3.5	Výsledky a diskuze	27
3.6	Diskuze.....	59
4	Závěr	61
5	Citovaná literatura.....	62
	Přílohy.....	67
	Seznam grafů	69
	Seznam obrázků.....	70

1 Úvod

Diplomová práce se zaměřuje na využití tělocvičného názvosloví pedagogy středních škol. Náplní práce je zkoumat a analyzovat stav stávající situace na českých středních školách, kde se toto názvosloví používá. K tomuto účelu byly vytvořeny elektronické dotazníky, které byly následně rozeslány na různé typy středních škol, ukončené maturitní zkouškou, po celé České republice.

Hlavním důvodem, proč je kladen takový důraz na tělocvičné názvosloví, je skutečnost, že výukové materiály jsou většinou staršího vydání. To znamená, že je nutné aktualizovat informace a znalosti, které jsou v tomto materiálu uvedeny. Tělocvičné názvosloví je velmi důležitou součástí praktického vzdělávání a sportu. Je to soubor termínů, které nám pomáhají popsat a chápat různé pohyby, cviky a techniky, používané v tělesné výchově a sportu. Bez znalosti tělocvičného názvosloví by bylo velmi obtížné komunikovat o specifických pohybech, analyzovat výkon sportovců, vyučovat tělesnou výchovu nebo trénovat sportovce.

Z osobní zkušenosti a praxe, získané během studia na střední škole, jsem zaregistrovala, že tělocvičné názvosloví nebylo příliš využíváno. Pokud bylo využíváno, tak pouze k určení základní polohy. Problematika tohoto tématu spočívá v neznalosti tělocvičného názvosloví studenty, kterým nebyly předány základy teoretické části výuky tělesné výchovy, ale probíhala pouze praktická část výuky. A proto pedagogové využívají pouze základní tělocvičné názvosloví, které studenti zvládnou rozeznat i bez teoretického výkladu.

V současné době je na výuku tělesné výchovy kladen stále větší důraz, zejména kvůli tomu, aby co největší část mládeže byla aktivní. Porozumění tělocvičnému názvosloví je nezbytné nejen pro učitele, ale také pro trenéry, sportovce a samozřejmě studenty. Díky tomuto názvosloví mohou efektivně a snadněji komunikovat. Tělocvičné názvosloví nám umožňuje mít společný jazyk, kterým můžeme sdílet informace o tělesných aktivitách. Je to jazyk, který je univerzální a je srozumitelný pro všechny, kdo se věnují tělesné výchově a sportu, bez ohledu na jejich věk, pohlaví nebo zkušenosti.

2 Teoretická východiska

2.1 Tělocvičné názvosloví a jeho historie

Neexistence českého názvosloví přiměla Miroslava Tyrše překládat německé názvosloví už od roku 1857. Své překlady předložil komisi znalců, kde zasedali Karel Jaromír Erben, Josef Rank, F. R. Špatný. Překlady byly schváleny a vydány v roce 1862 pod názvem Pravidla tělocvičné jednoty pražské Sokol. V následných letech aktualizoval názvosloví a obohatil ho o německo-české tvary, kde nově využil jediný název pro každý cvik (Potočková a Závodník, 1953).

Potřeba vytvořit obecná pravidla a jednotné názvosloví dala vzniku Tyršově tělocvičnému názvosloví vytvořeném v letech 1862 až 1872. K vytvoření nového tělocvičného názvosloví využil Miroslav Tyrš Jungmannův česko-německý slovník. Ve svém sborníku se vracel ke slovům již zapomenutým, nejen českým, ale i slovenským a pro nenalezené pojmenování určitých druhů cvičení, tvořil slova nová v duchu českého jazyka. V roce 1872 vznikla publikace Základové tělocviku, která obsáhla všechna tělesná cvičení, která byla v tomto období prováděna. Tyrš vytvořil názvosloví zcela české s cílem vymanit se zcela německému vlivu. Zahrnul cvičení prostná, pořadová, cvičení s náčiním a na nářadí, skupiny a úpoly. Toto názvosloví našlo uplatnění nejen v sokolské tělesné výchově, ale také v školní tělesné výchově. V současné době byly některé původní názvy nahrazeny novými, některé zanikly a některé již nepoužíváme (Potočková a Závodník, 1953).

Chovan (1972) říká, že tělocvičné názvosloví Tyrše, inspirovalo ke vzniku slovenského názvosloví tělesných cvičení. Chovan (1956) považuje dílo Základové tělocviku za zásadní oporu pro další vývoj názvosloví cvičení prostných, neboť cvičení prostná se dynamicky vyvíjela a bylo třeba na tento vývoj reagovat. Šamudovský a kol. (1968), kteří jsou autory učebních textů s obsahem cvičení bez náčiní, s náčiním a cvičení na nářadí, byli inspirováni nejen terminologií Tyrše, ale i Chovanovým dílem Názvosloví prostných cvičení.

Na základě inspirace Tyršovým tělocvičným názvoslovím se Rusko, další země slovanského původu, pokusilo o vytvoření svého národního tělocvičného názvosloví. V Rusku se dle Brykin (1959) s rozvojem gymnastických systémů rozvíjela i terminologie. V první polovině 19. století byl pokus o vytvoření terminologie

pro tělovýchovu. Tato terminologie měla za úkol stručně pojmenovat pouze statické pozice, nikoli pohyby. Pokusy byly neúspěšné, protože vycházely z překladu, který nebral ohledy na ruskou slootovorbu. Následně přichází snaha přeložit českou terminologii, což vedlo k rusifikovaným termínům často nejasného původu. V předrevolučním Rusku tedy vznikla vlastní gymnastická terminologie autora P. F. Lesgafta, přičemž v roce 1937 při vývoji nové sovětské gymnastické terminologie byly použity základy systému názvosloví.

2.2 Základní názvosloví tělesných cvičení

Použití tělocvičného názvosloví využíváme s ohledem na rozumovou vyspělost žáků stejně jako v ostatních vyučovaných předmětech, postupujeme od věcí konkrétních k věcem abstraktním. Na nižších stupních aplikujeme názvosloví obrazné, na středním stupni popisné a na vyšším stupni odborné (Potočková a Závodník, 1953).

Základním názvoslovím tělesných cvičení je myšleno takové cvičení, které je ve všech sportovních pohybech a polohách. Je vnímáno jako základní kámen tělovýchovného názvosloví. Základní názvosloví, tedy popis základních pohybů a poloh, bylo inspirováno Tyršovým názvoslovím cvičení prostných. Jedná se hlavně o jednoduché polohy a pohyby těla a jeho částí, které se určují v prostoru. Pro používání tohoto názvosloví byla zdokonalena metoda názvoslovného grafu. Tyrš tuto metodu již naznačoval ve svých dílech, ovšem nikdy nebyla aplikována. „*Názvoslovný graf obsahuje všechny názvy určité skupiny, ale stejná slova se neopakují. Přesto je čtenář nemůže vynechat a graf snadno přečte.*“ (Fiala 1971).

2.3 Význam a využití tělocvičného názvosloví

Tělocvičné názvosloví je souhrn odborných termínů a pojmů používaných v oblasti tělesné výchovy a sportu. Názvosloví je důležité pro komunikaci například mezi trenéry, sportovci a studenty tělesné výchovy. Jeho význam spočívá v přesné komunikaci, která umožňuje jednoznačné chápání pokynů. Pomáhá lépe porozumět specifickým cvičením a technikám. Dále je součástí vzdělávacího procesu v tělesné výchově

a sportovních disciplínách. Jeho znalost odráží profesionalitu a odbornost v daném oboru a pomáhá standardizovat termíny a pojmy v oblasti pohybu.

Názvosloví je významné zejména pro pedagogy a trenéry při každodenní praxi, neboť usnadňuje chápání a výklad jednotlivých pojmů (Žáček, 1961). Rovněž jeho význam narůstá ve chvíli, kdy je nutná komunikace na dálku, například v podobě tištěných metodických materiálů. V některých případech se při popisu využívá i značkových výrazů, které usnadňují komunikaci mezi žáky a učiteli. Značkové názvy jako například most, turecký sed či stojka se nevyžívají jen v tělesné výchově, ale i ve sportech s obsahem, který nemá gymnastický charakter.

Tělocvičné názvosloví se v různé míře využívá ve všech druzích gymnastiky i gymnastických sportech. V základní gymnastice je tělocvičné názvosloví využíváno konkrétně při pořadových cvičeních, prostných, gymnastice s náčiním a na náradí, cvičeních akrobatických a gymnastice užitě. Pravidla používání názvosloví u těchto druhů je rozepsáno v dalších kapitolách (Skopová, a další, 2016).

Dle Šimka (1981), v publikaci o džezgymnastice, se tělocvičné názvosloví využívalo nejen k popisu jednotlivých cviků, ale i celých sestav. Džezgymnastika je jedním z druhů gymnastiky, který je prováděn za doprovodu hudby. Bočková a Jarkovská (1986) ve své knize popisují vliv džezgymnastiky na cvičence, konkrétně zdůrazňují všestranný rozvoj cvičenců.

Dle Fialy (1971) se základní názvosloví tělesných cvičení využívá v tělesné výchově, tak i v různých sportovních odvětvích. Dalším využitím tělocvičného názvosloví při tělesné výchově je například i tanec s doprovodem hudby. Hrčka a Wálová (1980) uvádějí, že benefitem je zapojení všech žáků najednou, přičemž pohyb mohou vykonávat i jedinci méně pohybově vyspělí. Dalším benefitem tance s hudbou je seberealizace žáků, rozvoj vlastního pohybového projevu s tím, že hlavním motivačním prvkem je moderní hudba.

Příkladem využití názvosloví, z doby před rokem 1989, byly Československé spartakiády, které jsou následníkem původních Vsesokolských sletů, které byly představovány jako hromadná cvičení spojující komunistickou společnost v letech 1955 až 1985. Jelikož se tělovýchova vyznačovala velkým nedostatkem v podobě nepřesného používání názvosloví, vypracoval kolektiv pracovníků tělovýchovného odd. ÚRO (1954) příručku pro cvičitele, kteří byli odpovědní za správnost nácviku masového vystoupení.

Tato příručka složila ke sjednocení jazyku a ke správnému pojmenování nacvičující skladby. Pro potřebu osvojení si pohybové skladby bylo využíváno grafického záznamu pohybu a názvoslovného popisu, díky kterému se dílčí skupiny cvičenců, v různých částech republiky, mohly naučit samostatně části choreografie a následně se jednotlivé části spojily v hromadnou pohybovou skladbu, a které sjednotilo celé vystoupení a cvičence v jedno hromadné cvičení (Roubal, 2019). Po roce 1989 se opět tradice Všesokolských sletů vrátila. Nadále se využívá názvoslovného popisu a grafického záznamu pohybu (nyní častěji v podobě fotografií), pro účely nácviku. V současné době do procesu vstupují i jiná dostupná média usnadňující nácvik jako například videa, na kterých je zaznamenávána i hlasová stopa obsahující instrukce cvičitelů v podobě názvoslovných pokynů.

2.4 Dostupné edukační materiály v oblasti tělocvičného názvosloví

V oblasti tělocvičného názvosloví jsou k dispozici různé edukační materiály, které nám mohou pomoci se seznámit s cvičeními, technikami a správným používáním tělocvičného názvosloví. Tyto materiály jsou navrženy tak, aby nám poskytovaly ucelené informace a vzdělání v oblasti tělesné výchovy. Tyto edukační materiály můžeme využít ke zlepšení našich znalostí a dovedností (Livorová a kol., 1988).

2.4.1 Literatura

- Názvosloví pro cvičitele- (Appelt, a kol., 1989)

Kniha se zaměřuje na poskytnutí přesného a správného tělocvičného názvosloví pro cvičitele. Kniha slouží jako praktický průvodce, který pomáhá cvičitelům a trenérům správně pojmenovat cviky a techniky v různých oblastech tělesné výchovy a sportu. Publikace začíná úvodem, ve kterém autoři vysvětlují důležitost správného tělocvičného názvosloví a jeho využití v praxi. V další části knihy se autoři zaměřují na různé oblasti tělesné výchovy a sportu, jako je atletika, gymnastika, plavání, týmové sporty atd. Poskytují přehled cviků a technik v těchto oblastech, spolu s jejich správnými názvy. V další části se autoři zabývají didaktikou tělesné výchovy a přístupy k výuce. Poskytují

učitelům a trenérům rady a tipy, jak efektivně předávat správné tělocvičné názvosloví svým studentům či sportovcům. V poslední části knihy se autoři zaměřují na specifická cvičení a techniky v různých sportovních disciplínách. Poskytují podrobné informace o těchto cvicích a technikách a vysvětlují jejich názvy.

- Základní gymnastika- názvosloví nejčastěji používaných postojů, poloh a pohybů (cvičení prostná)- (Formánková, 2011)

Knihy se zaměřuje na poskytnutí přesného a komplexního názvosloví pro gymnastické postoje, polohy a pohyby používané při cvičení na prostných. Kniha je vhodným průvodcem pro gymnastické trenéry, instruktory a cvičitele, kteří se zabývají cvičením na prostných. Její obsah poskytuje přesné a srozumitelné názvosloví, které usnadňuje výuku a komunikaci v rámci gymnastického tréninku. V jednotlivých kapitolách věnují názvosloví z oblasti poloh celého těla, pohybů celého těla, pohybů hlavou a poloh a pohybů paží, nohou a trupu. Pojmy jsou vždy slovně popsány a popisky se nachází přímo u grafického značení dané polohy.

- Tělocvičné názvosloví – (Šterc, 1964)

Příručka zaměřená na požadavky základní tělesné výchovy a sportovní gymnastiky, kde autor vychází z Tyršovy tělovýchovné soustavy a přikládá vlastní zkušenosti z praxe. Kniha je přehledně strukturovaná a jednotlivé cviky jsou popsány, jak slovně, tak pomocí grafického značení, které je až příliš jednoduše vytvořené a mohou působit pro laika zmatečně.

- Tělocvičné názvosloví: Cvičení prostných a cvičení na náradí v obrázcích- (Kolektiv pracovníků tělovýchovného odd. ÚRO, 1954)

Příručka opět vychází z Tyršova názvosloví, které bylo zpřesněno a doplněno výrazy, které korespondují s českým jazykem. Cviky jsou popsány pomocí grafického značení a slovního popisu, a to relativně přehledně, jelikož ke každému obrázku je přidělen popis, ale samotné grafické značení je až příliš jednoduše vytvořené a mohou působit pro laika zmatečně.

➤ Základní názvosloví tělesných cvičení – (Fiala, 1971)

Kniha vychází z původního Tyršova názvosloví a jsou zde přidány připomínky odborníků z oblasti sportu a tělovýchovy. Dílo vzniklo ve spolupráci s vědeckým úřadem ÚV ČSTV a Ústavem pro jazyk český ČSAV. Publikace udává znění základního názvosloví tělesných cvičení, které bylo schváleno v roce 1970 jako závazné pro tělovýchovné organizace. Kniha udává velmi přehledné slovní i obrázkový popis jednotlivých cviků. Samotné obrázky jsou již uvedeny ve formě reálných postav, což zvyšuje přehlednost.

➤ Gymnastika v obrazech – (Chrudimský a kol., 2012)

Publikace se zabývá sportovní gymnastikou, a proto je v jedné z kapitol uvedeno i názvosloví cvičení na náradí, jelikož umožňuje pedagogům tělesné výchovy jednoduše a srozumitelně komunikovat a popisovat průběh a realizaci gymnastických cvičení. Vše je doplněno detailním popisem a v některých případech i fotografiemi.

➤ Gymnastické názvosloví: cvičení prostrná a akrobatická - (Appelt a Libra, 1998)

Skripta jsou věnována problematice gymnastického názvosloví se zaměřením na cvičení prostrná a akrobatická. Ve dvou hlavních kapitolách je věnována pozornost pohybům a polohám celého těla (postoje a pohyby do postojů atd.) a pohybům a polohám částí těla (pohyby a polohy paží, nohou, trupu a hlavy). Skripta poskytují slovní i obrázkový popis jednotlivých cviků. Samotné obrázky jsou uvedeny ve formě reálných postav, což je přehlednější.

➤ Aerobik a fitness – (Kovaříková, 2017)

Kniha se zabývá primárně problematikou aerobiku a fitness, konkrétně je věnována pozornost teoretickému pojetí těchto oblastí, druhům gymnastických forem, hudbě, technice a provedení prvků, stavbě hodin, strečinku, posilování atd. Jedna kapitola je však věnována názvosloví, a to českému i anglickému, kde jsou ve stručnosti slovně představeny postoje, kleky, sedy, lehy, podpory atd., avšak bez obrázkové podpory.

➤ Názvosloví cvičení prostných – (Pařízková, 2014)

Učební text je určen pro cvičitele III. třídy a věnuje se pouze názvosloví z cvičení prostých, kde jsou ve dvou hlavních částech přiblíženy polohy a pohyby celého těla (postoje, kleky, sedy, lehy atd.) a pohyby a polohy částí těla (pohyby a polohy paží, nohou, trupu a hlavy). U všech se nachází slovní popis s odkazy na grafické značení, které je provedeno jednoduchou formou, a mohou působit pro laika zmatečně.

➤ Názvosloví pro cvičitele – (Appelt a kol., 1989)

Jedná se o metodickou příručku, zaměřenou pouze na názvosloví z oblasti tělesné výchovy. Příručka je rozdělena na pět hlavních kapitol, kde jsou představena základní názvosloví, cvičení prostná (polohy a pohyby celého těla a částí těla a pohyby celého těla), cvičení akrobatická, cvičení na náradí a cvičení s náčiním. Celá příručka udává velmi přehledné slovní i grafické značení jednotlivých cviků. Grafický záznam pohybu je zakreslen jako anatomická figura, což zvyšuje přehlednost.

➤ Základy názvosloví tělesných cvičení – (Appelt a Libra, 2020)

Odborná publikace je především určená studentům tělesné výchovy a sportu. Uvádí názvosloví tělesných cvičení, jakožto samostatnou kapitolu, a zabývá se vymezením obsahu specifických pojmů a jejich systematického utřídění, kde se ve dvou rozdělených kapitolách věnuje pozornost pohybům a polohám celého těla a pohybům a polohám částí těla. Celá publikace přehledně udává slovní i grafický popis jednotlivých cviků. Samotné grafické značení je vyobrazeno ve formě reálných postav, což je přehlednější.

➤ Názvosloví- (Petr, 195?)

V knize je inspirována dílem Tyrše, konkrétně tělocvičným názvoslovím dle sokolské tělocvičné soustavy. Jsou zde popsány prostná cvičení a také gymnastické názvosloví, ale je pouze stručně vysvětleno.

- Názvosloví základní a rekreační tělesné výchovy- (Šterc, 1979)

V této publikaci popisuje autor cvičení prostná, ale také cvičení pořadová a reje, které také využívají tělocvičné názvosloví. Publikace také zahrnuje názvosloví cvičení s náčiním, které zahrnuje například specifický popis jeho držení. Dále popisuje názvosloví z pohledu cvičení na náradí nebo například způsob názvoslovného popisu tanečních kroků v rámci tělesné výchovy.

2.4.2 Elektronické zdroje

- Názvosloví poloh a pohybů – (Šeráková a Nováková, 2016)

Jedná se o elektronický, respektive online materiál, který je věnován rušné a průpravné části v hodinách tělesné výchovy na 1. stupni ZŠ. Nachází se zde i názvosloví poloh a pohybů, které vychází z publikace Základy názvosloví tělesných cvičení od autorů Appelta, Libry a Stejskalové. Názvosloví je rozděleno do třech kategorií - polohy celého těla, pohyby celého těla a pohyby částí těla. V každé z kategorií se nachází jednotlivé polohy a pohyby, které jsou slovně popsány a doplněny o fotografie či videa daného provedení, což je pro pochopení vhodnější, než kreslené postavy apod.

- Metodické listy: Nejčastější názvoslovné prohřešky cvičitelů – (Říbridová a kol., 2022)

Metodické listy jsou věnovány tělocvičnému názvosloví, přičemž pozornost je zaměřena na chybné užití názvosloví v praxi. Jsou zde uvedeny velmi přehledně uvedeny příklady nejčastějších chyb, kde je vždy uveden špatný a správný název, včetně grafického značení (opět v jednoduchém pojetí) a vysvětlení. Lze zmínit např. mírný stoj rozkročný místo korektního úzký stoj rozkročný či poníž a povýš namísto dolů a vzhůru. Dále se zde nachází velmi dobře zpracované myšlenkové mapy v kontextu názvosloví.

➤ StudujNet-Učivo pro střední školy (Základy názvosloví tělesných cvičení – 2018)

Internetová stránka, která je věnována mimo jiné materiálům z oblasti pedagogiky, nabízí stručný přehled tělocvičného názvosloví (pouze přes 70 cviků), které je důležité pro praxi pedagoga v předškolním vzdělávání. Vždy je uveden daný cvik ve formě grafického značení, opět jen velmi jednoduše pojatého, a jeho popisu.

➤ Pedagogika - Učitelům a studentům (Metodika TV – 2019)

Internetová stránka je věnována oblasti pedagogiky, včetně psychologie či speciální pedagogiky. Nachází se zde i metodika TV, kde je popsána vyučovací jednotka, hodnocení a klasifikace, bezpečnost při TV a převážná část je věnována názvosloví. Jsou zde vyjmenovány veškeré základní pojmy, ale u řady z nich chybí detailnější popis. Zcela chybí obrázková opora u každého ze cviků, která by usnadnila ujasnění v názvosloví.

➤ Odborná terminologie a názvosloví tělesných cvičení (Šimůnek, 2017)

Internetová stránka je určena pro podporu výuky celé řady předmětů, přičemž je jednou z nich tělesná výchova, kde je mimo jiné věnována pozornost názvosloví tělesných cvičení, avšak jedná se pouze o základní výčet tělocvičného názvosloví, bez popisu a grafické podpory, který je rozdělen na polohy celého těla (postoje, kleky atd.), pohyby celého těla (obraty atd.) a pohyby a polohy částí těla (paží, nohou atd.).

➤ Terminologie tělesných cvičení – (Šimberová, 2010)

Jde o online učební podporu, která se zaměřuje na základy odborného racionálního vyjadřování při realizaci pohybového úkolu, tedy terminologii tělesných cvičení. Primárně se zabývá elementárními polohami a pohyby těla a jeho částí, přičemž vychází ze systematiky tradičních forem tělesných cvičení prováděných zejména jednotlivcem. Podpora se dělí na několik částí: vybrané pojmy z kinantropologie, pohyby a polohy celého těla, lokomoční pohyby celého těla, pohyby a polohy částí těla a příklady pohybových komplexů. Vždy jsou zde jednotlivé pohyby a polohy popsány a nachází se

zde i fotografie, někdy i videa, daného provedení, což činí materiál velmi přehledným a srozumitelným i pro laika.

➤ Univerzita Karlova (Názvosloví cvičení prostných, 2015)

Tento online dokument je věnován názvosloví cvičení prostných, a to pouze za pomoci slovního popisu, bez názorných obrázků, kromě příkladů cvičení na pohyblivost a sílu nohou v závěru dokumentu. Dokument je jednoduše a přehledně strukturovaný, a to na hlavní celky, které ve zkratce představují polohy a pohyby celého těla (kleky, sedy, lehy atd.) a pohyby a polohy částí těla (pohyby a polohy paží, nohou, trupu a hlavy).

➤ Základní gymnastika- (Katedra gymnastiky, 2009)

Učební elektronický dokument se zabývá primárně problematikou gymnastiky, ale mimo jiné je zde jedna z kapitol určena právě názvosloví cvičení prostných. Tato elektronická kniha byla vytvořena katedrou gymnastiky UK FTVS jako elektronická publikace a opora při studiu v rámci předmětů, které mají gymnastický obsah.

2.4.3 Edukační karty

➤ Bee Bot rozcvička - 2023

Zajímavým řešením pro osvojení základního názvosloví pro děti předškolního a mladšího školního věku je užití Bee Bot (programovatelná didaktická hračka) a speciálního programu Bee Bot rozcvička, kde se děti naučí programovat hračku, zacvičí si a naučí se základní názvosloví za pomoci speciálních kartiček.

2.4.4 Power Point prezentace

➤ Názvosloví cvičení prostných – (Digrín, 2020)

Rozsáhlá prezentace v Power Pointu o 115 slidech, představuje problematiku názvosloví nejdříve obecně (názvy směrů, os a rovin atd.). Posléze přistupuje k názvosloví cvičení prostných. S ohledem na charakter tohoto zdroje (prezentace) je obsah především obrazový (přehledné obrázky, tabulky a schémata), ale nechybí u podstatných částí ani popis, ale ve většině případů nejsou jednotlivé postoje a pohyby detailněji popsány, jelikož je zde v rámci popisu spoléháno na přednášejícího.

2.5 Zásady používání tělocvičného názvosloví

Při popisu poloh a pohybů těla v rámci tělocvičného názvosloví se využívá strukturovaný jazyk, který umožňuje přesný a srozumitelný popis. Popis poloh a pohybů těla může být součástí písemného i ústního popisu cvičení a může se lišit v závislosti na typu cvičení, prostředí a názvosloví, které se používá.

Správné používání tělocvičného názvosloví je důležitou součástí komunikace v tělocvičnách a fitness prostředí. Tělocvičné názvosloví je soubor specifických termínů a pojmenování, které popisují jednotlivé cviky a pohyby, které provádíme během vyučovací hodiny či tréninku. Dodržování správného názvosloví má mnoho výhod a pomáhá zajistit efektivní a bezpečné cvičení (Appelt a Libra, 1998).

Při popisu poloh a pohybů těla v rámci cvičení prostných a akrobatických se často využívá slovní popis, který se zaměřuje na polohu jednotlivých částí těla a jejich pohyb vzhledem k prostoru a rovinám. Například popisuje, zda je tělo ve stoje, sedě, leže, vzpřímeně, na boku apod. Dále se může uvádět, zda je tělo otočené, natočené, nakloněné, ohnuté, vypadlé apod. Pohyby těla se mohou popisovat vzhledem k různým rovinám, jako je sagitální rovina (předozaďní pohyby), frontální rovina (boční pohyby) nebo transverzální rovina (otočné pohyby).

Pokud se jedná o cvičení s náradím nebo náčiním, popis polohy těla může být specifický, vzhledem k používanému zařízení. Např. jak jsou ruce disponovány na náradí, jaké je postavení nohou nebo jak je tělo stabilizováno v rámci daného cviku.

V tělocvičném názvosloví cvičení prostrných a akrobatických se často používá kombinace slovního, písemného a grafického popisu, který umožňuje přesněji a srozumitelněji vyjádřit polohy a pohyby těla.

Pro cvičení prostrných a akrobatických se ve slovním popisu často používají specifické termíny, které označují konkrétní pozice nebo pohyby. Například „stoj“, „leh“, „hlavou dolů“, „kolmé postavení“, „otočení“, „vztlak“ atd. Slovní popis se zaměřuje na polohu těla, orientaci ve vzduchu, rotace a další specifické charakteristiky cvičení.

Názvosloví by mělo být standardizováno a uznáváno v příslušné oblasti. V rámci sportu a tělocvičných programů se běžně používají obecné termíny a pojmy. Tato standardizace zajišťuje, že lidé hovoří o stejném cviku nebo pohybu.

Je důležité, aby vysvětlování cviků a pohybů bylo srozumitelné a přesné. Při popisu cviků je klíčové používat jasný a strukturovaný jazyk. Cvičení by mělo být detailně popsáno s ohledem na zapojené svalové skupiny, správné provedení a důležité technické detaily. Zapojené svalové skupiny specifikujeme, aby cvičenci měli jasnou představu o tom, které partie těla daný cvik ovlivňuje. Popis svalových skupin umožňuje cvičencům cíleněji zaměřit svůj trénink a dosáhnout lepších výsledků.

Kromě toho je důležité detailně popsat správné provedení cviku. To zahrnuje postavení těla, úhel kloubů, rozsah pohybu a správnou techniku. Přesné instrukce pomáhají cvičencům předejít chybám v technice, minimalizovat riziko zranění a získat maximální prospěch z cvičení.

Důrazně je třeba vysvětlit také důležité technické detaily, jako je správné dýchání, stabilita trupu a správná poloha končetin. Tyto informace přispívají k efektivnímu provedení cviku a správné aktivaci cílových svalových skupin.

Demonstrace a vizuální ukázky mají významné využití. V některých případech je slovní popis cviku obtížný, nebo nedostačující. Vizuální ukázky, jako jsou videa, fotografie nebo ilustrace, jsou v těchto situacích velmi užitečné, neboť pomáhají lépe porozumět správnému provedení cviku. Díky vizuálním ukázkám si cvičenci vytvoří lepší představu o tom, jak by měl být cvik vykonáván. Vidění cviku v akci umožňuje lepší vizualizaci postavení těla, pohybu končetin a celkového provedení. To je zvláště důležité pro složitější cviky, kde správná technika a poloha těla mají zásadní vliv na účinnost a bezpečnost (Skopová a Zítka, 2006).

Videomateriály poskytují dynamický pohled na cvik, což umožňuje sledování plynulých pohybů a změn v pozici těla. Fotografie a ilustrace na druhou stranu zachycují statický obrázek cviku, který umožňuje podrobnější prozkoumání správného postavení

těla a vztahu končetin. Vizualní ukázky slouží jako doplňkový nástroj ke slovnímu popisu cviků a pohybů. Společně s jasným vysvětlením se stávají efektivním prostředkem pro lepší pochopení a následné správné provádění cviků. Navíc mohou být také inspirací pro cvičence, kteří získají představu, jak jejich cvičení může vypadat ve skutečnosti. Využití vizuálních ukázek ve spojení se slovním popisem je tedy důležitým prostředkem k dosažení správného provedení cviků a pohybů. Poskytují přesné a konkrétní ukázky, které pomáhají cvičencům získat jasnou představu o správné technice a vyhnout se možným chybám.

2.6 Cvičení prostrná a akrobatická

Prostrná cvičení se dle Serbuse (1968) zrodili z jednoduchých cvičení, která byla zaměřena na klouby. Toto cvičení bylo zrozeno J. J. Pestalozzím. Cvičení prostrná tvoří základ pro tělesnou výchovu, jejíž nejvýznamnější složkou jsou základní pohyby. Hlavním benefitem aplikace cvičení prostrných je optimální fyziologický vývoj. Cvičení prostrná tvarují tělo, kompenzují jednostrannou činnost běžného života a posilují části těla, které ochabují. Cvičení prostrná zlepšují vývoj a funkce vnitřních orgánů, přičemž se zvyšuje jejich odolnost. Všestranné ovlivňování vytváří základ pro další sporty a sportovní činnosti (Patočková a Závodník, 1953). Dle Chovana (1959) si pod pojmem prostrná cvičení můžeme představit takové cvičení, při kterém není třeba žádných pomůcek a není při něm potřeba dopomoci druhého, přičemž by toto cvičení nemělo chybět v žádné hodině tělesné výchovy. Stejný význam vykládají i Appelt a kol. (1989, s. 13) kteří tvrdí, že *„návosloví prostrných cvičení tvoří základ pro další oblasti tělesných cvičení. Je to popis pohybů a poloh celého těla, který cvičenec vykonává individuálně bez pomoci nebo odporu druhého cvičence a navíc bez využití nářadí či náčiní. Cvičení je prováděno na rovné základně.“*

Je vhodné začít s jednoduchými a přirozenými výkony a postupně se přesunout k umělejšími formám. Dále je třeba zvyšovat počet a náročnost požadavků, aby se dosahovalo čím dál tím lepších výsledků. Důležité je pedagogovým zájmem a motivací s kladnými slovy a pochvalou dále povzbuzovat žáky k pohybu. Aby se dosáhlo požadovaných benefitů cvičení prostrných, je třeba pohyb provádět kontinuálně několikrát za sebou. Dále je třeba udržovat tempo cvičení, při kterých nejsou velké časové prodlevy.

Dalším úkolem je, aby cvičení byly srozumitelná a jasná na pochopení, přičemž žáci nebudou muset při cvičení úporně myslet na provedení cviků. Je vhodné k jakékoliv skupině prostných cvičení přidat alespoň jedno dechové cvičení (Švácha, 1924). Chovan (1956) uvádí, že kromě benefitu posílení a procvičení všech svalových skupin, zvyšování nervosvalové koordinace se také pomocí cvičení prostných, konkrétně nácvikem skladem, se trénuje pohybová paměť.

Cvičení prostná se dělí na dvě skupiny dle společných prostorových a pohybových znaků:

- Polohy a pohyby celého těla
- Pohyby a polohy částí těla

2.6.1 Polohy a pohyby celého těla

„Mezi polohy se řadí postoje, kleky, sedy, lehy, podpory, visy a polohy volně letícího těla. Mezi pohyby celého těla se řadí chůze, skoky, běhy, obraty, pády, mety, převraty a přechody (Appelt a kol., 2004, s. 6)“.

2.6.2 Polohy a pohyby částí těla

Jako část těla se vyznačují paže, nohy, trup a hlava. Při popisu částí těla se musí dbát na to, aby bylo správně rozlišeno, zda se jedná o popis pouze částí těla a jeho poloh a pohybů nebo jestli jde o popis celkové polohy a pohybu. Názvosloví končetin, které bylo vytvořeno Tyršem, je vyvozeno z kmene daného slova názvů končetin. Končetiny jsou párové, tudíž je nutné si dávat pozor a jejich názvosloví. Lišíme polohu a pohyb jedné končetiny, tedy jednostranný, kdy dolní končetina je označována jednož a horní končetina jednoruč. Oboustranná poloha a pohyb značí, pokud jsou zapojovány obě končetiny najednou. Obě horní končetiny popisujeme jako obouruč a dolní končetiny jako obouž. Oboustrannou polohu a pohyb z bočné roviny označujeme jako souměrný, přičemž antonymem je nesouměrný, pro který se uvádí pohyb a poloha pro každou samostatně. Pokud horní a dolní končetiny mají stejnou polohu a pohyb, jedná se o

stejnostranný pohyb a polohu. Pokud je tomu naopak, pak mluvíme o různostranných polohách a pohybech. Zde rozeznáváme popis pro časový vztah, tedy soudobé, to jsou soupaž a sounož a nesoudobé, u kterých jsou nejdůležitější pohyby střídnostranné. Pokud se pohybují jen horní končetiny, hovoříme o střídnořuč, pokud jen dolní končetiny, tak se jedná o střídnonož (Fiala, 1971).

2.7 Cvičení s náčiním

Aby byl popis terminologicky správně je potřeba si uvědomit odlišnosti každého náčiní. Nejdříve je to způsob, jakým budeme náčiní držet. Dále to jakou polohu představuje náčiní vůči tělu a jeho částem a vymezení v prostoru. Je třeba vzít na zřetel, jakým směrem směřuje volný konec náčiní, pokud to u daného náčiní rozlišujeme, a jak se náčiní pohybuje při pohybu (Horáková, 1984).

Způsobů držení náčiní je několik. Rozeznáváme držení jednoruč a obouruč a dle druhu náčiní je držení buď volný, nebo pevný. Dále rozlišujeme, kde náčiní leží, například v dlani nebo leží na hřbetu ruky. Náčiní nemusí spočívat jen v ruce, nýbrž i na jiných částech těla, jako je například hrudník nebo dolní končetiny. Další variantou držení může být pomocí kolen nebo chodidel. Pokud popisujeme cvik s obručí s držením v jedné ruce či držení obruče, kužele nebo tyčku stuhly oběma rukama, uvádí se v popisu hmat rukou. Pokud se jedná o držení náčiní jednou rukou, jsou zde způsoby držení nadhmatem, podhmatem, obráceným podhmatem a volné držení. Jestliže je držení provedeno oběma rukama ve směru čelné roviny, rozeznáváme držení nadhmatem, to je v popisu neuvádí, podhmatem, dvojhmatem a obráceným podhmatem, ale když se přesuneme do roviny bočné, rozeznáváme držení vněhmatem, vnitřhmatem a dvojhmatem.

V terminologii se dále udává popis postavení náčiní. Při popisu dlouhého náčiní se udává náčiní vůči tělu, například před tělem, ale pokud se jedná o ostatní náčiní, které se drží oběma rukama, popisujeme jeho postavení vůči tělu, například míč nad hlavou, i když je postavení rukou s míčem ve vzpažení dovnitř. Popis náčiní vůči prostoru se udává u obruče a kužele při držení jednou rukou. Pokud se jedná o kombinaci popisu předchozích dvou skupin, které byly vyjmenovány, tak se ustálila skupina, při které se držení obruče popisuje, jak z pohledu dané prostorové roviny, tak postavení vůči tělu.

Další skupina při popisu cvičení s náčiním se zabývá směrem volného konce vůči prostoru. Označení svisle, kolmo, rovně a šikmo se využívá v držení jednou rukou, občas i oběma rukama.

Popis dále musí obsahovat, jakou dráhu vykonává náčiní v prostoru. Nejdříve se uvede pohyb horní končetiny držící náčiní. Rozlišujeme pohyb po kruhu, oblouku a osmy. Při pohybu se stuhou a švihadlem se v prostoru modeluje kresba, jako je například spirála, vlnovka či kruh. Dále se udává volný pohyb, kdy náčiní bylo vypuštěno z ruky.

S náčiním lze vykonávat několik druhů cvičení. Pro všechna náčiní je charakteristické házení, což je oddálení se náčiní od těla do prostoru. Chytání, také pro všechna náčiní, je pohyb kdy se náčiní přiblíží do kontaktu s některou částí těla. Pokud se náčiní pohybuje po ose kruhu, hovoříme o pohybech kruhem. Ty lze vykonávat pomocí švihu nebo pomocí vedeného pohybu. Pohyby obloukem, mají stejnou charakteristiku jako pohyby kruhem s tím rozdílem, že pohyb jde po dráze od 90 stupňů do necelého kruhu. Pohyby osmou jsou pohyby, při kterých jde náčiní po ose navazujících, spojených dvou kruhů, s tyčí se tyto pohyby neprovádějí. Dále je možné si předávat náčiní, kdy se náčiní pohybuje z ruky do ruky. Přehazování se děje pomocí ruky, která náčiní vyhodí po dráze nad či pod libovolnou částí těla s následným chycením do ruky pravé či levé nebo obou najednou. Náčiní je možné i vyházovat, to se děje, pokud je náčiní hozeno do prostoru a následně je chyceno (Livorová a kol., 1988). Dle Runtové (1950) vychází názvosloví pro cvičení s obručí z názvosloví, které je kombinací cvičení s tyčí a s kuželi. Je tomu proto, že cvičení s obručí vzniklo až později a proto, aby se zachovalo názvosloví v duchu Tyrše, vychází se z této kombinace.

2.8 Grafický záznam pohybu

Grafický záznam pohybu je neoddelitelnou součástí v oblasti tělesné výchovy a sportu. Odborný jazyk je podáván pomocí názvoslovné terminologie, což je soubor speciálních termínů a pojmenování, které se používají v dané oblasti k identifikaci a sjednocení způsobu a popisu. Dorozumívání je tak přesné a jednoznačné. Názvoslovná terminologie je doplňována pomocí grafického záznamu. Grafický záznam se zaznamenává pomocí symbolů a značek, které udávají způsob provedení a směr pohybu. Při grafickém záznamu záleží na kvalitě zakreslených figur, ale zpravidla se tím

usnadňuje orientace v popisu, dokumentace způsobu provedení, analýza pohybu, ale také zjednodušují přípravu vyučovací jednotky a její realizaci pro učitele či pro tréninkovou jednotku vedenou trenéry. Takovýto záznam je možné provést na papír, do počítače či pomocí speciálních programů. Důležitou zásadou pro zaznamenání figury je dodržování proporcionality těla. K dodržování proporcionality se historicky pojí sochař, pocházející z Řecka, Polykleitos (Skopová, a další, 2016).

Se vznikem odborné terminologie vznikl i grafický záznam poloh, pohybu těla a jeho částí. V současné době se využívají dva základní typy kresby figury:

- hůlková figura
- anatomická figura

Jednodušší hůlková figura se pokládá za prvotní kompetenci pedagoga tělesné výchovy k přípravě vyučovacích jednotek. Kresba nepředstavuje zrcadlový obraz, nýbrž ukazuje skutečnost. Při kresbě se dodržuje, že hlavu znázorňujeme pomocí oválu v rovině čelné, ale v rovině bočné se ovál zakresluje s pokrývkou hlavy či s částí obličejovou. Na obličejovou část navazuje krk, který se nezakresluje, ale v této oblasti se dle proporcí figury vynechává přiměřené místo. Dále navazuje trup, který se zakresluje pomocí čtyřúhelníku v rovině čelné. V bočné rovině dodržujeme dvojité esovité zakřivení páteře, tudíž je výsledkem křivka. Končetiny jsou znázorněné pomocí linky.

Anatomická figura je mnohem detailnější zobrazení struktury člověka, která se využívá v mnoha oborech jako je například oblast medicíny, biologie, výtvarného umění a fitness. Kresba je daleko složitější, než hůlková figura a vyžaduje výtvarnou zkušenost. Tento typ se v tělesné výchově nevyužívá z důvodu její náročnosti a velké časové dotaci na zpracování. Hlavní uplatnění nachází tato tento typ grafického znázornění pohybu při ilustraci knih a při popisu a záznamu gymnastických skladeb. Díky vyspělé technologii dnešní doby se kreslená figura nahrazuje fotografií (Skopová, a další, 2016).

Pod každou figuru se znázorňují jednotlivé počítací doby pomocí arabských číslic, přičemž musí být zaznamenána i základní poloha, tedy ZP. Při popisu cvičení prostých se pohyby, polohy celého těla, včetně jeho částí, oddělují pomocí pomlček. Pomocí čárky

se oddělují doprovodné pohyby a polohy. V případě, že je třeba dodatečných informací, uvedeme je do závorky (Formánková, 2011).

Při grafickém záznamu se nezobrazuje pouze samostatná poloha těla a jeho části, ale také celý pohyb těla a jeho částí. Pohyb těla se zaznamenává pomocí daných grafických značek. Při kresbě je nejdříve třeba názvoslovného popisu, který tvoří základní kámen k tvorbě grafického záznamu. Záznam začínáme základní polohou těla a jeho částí, což je výchozí bod a poté, pokud se vyobrazuje pohyb, postupně zaznamenáváme polohy, kterými cvičenec prochází v rámci celého pohybu, přičemž pomocí grafických značek je možno vyobrazit směr, pohyb a způsob provedení (Skopová, a další, 2016).

2.9 Střední vzdělávání s maturitní zkouškou

Střední školy představují důležitý krok v akademické kariéře každého studenta, navazují na výuku, kterou žáci absolvovali na základní škole, a připravují je na další kroky v jejich vzdělání, profesním životě a na budoucí vysokoškolské studium, jak na školách vysokých, tak i vyšších odborných školách. Studium na střední škole je určeno pro žáky do věku 18 až 19 let. To však neznamená, že by střední školy byly omezené pouze na tento věkový rozsah. Střední školy nabízí také možnost dálkového, kombinovaného, distančního a večerního studia, což umožňuje vzdělávání i pro dospělé osoby, kteří si chtějí rozšířit své vzdělání. Základním milníkem ve středním vzdělání je maturitní zkouška. Tato zkouška představuje ukončení středního vzdělávání s maturitou a je skládána na různých typech škol, jako jsou gymnázia, střední odborné školy, střední odborné učiliště a konzervatoře, na kterých je možné skládat maturitní zkoušku po 4. ročníku, ale v oboru hudba po šestiletém studiu a v oboru tanec po osmiletém studiu. Další možností, jak získat střední vzdělání ukončené maturitní zkouškou, je dvouletá forma nástavbového studia, pro žáky, kteří mají vystudovanou tříletou střední odbornou školu s výučním listem (Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, ©2011–2022).

2.9.1 Gymnázia

Gymnázia jsou instituce, které si kladou za cíl připravit studenty na další akademické studium tím, že se zaměřují na všeobecnou stránku vzdělání. Rozlišujeme různé typy gymnázií a také různou délku studia. Rozeznáváme všeobecná gymnázia, gymnázia se sportovní přípravou a dvojjazyčná gymnázia, kam patří víceletá gymnázia a to osmiletá a šestiletá a gymnázia čtyřletá. Osmiletá a šestiletá gymnázia jsou určena pro žáky, kteří si chtějí dokončit základní vzdělání v rámci gymnázia. Čtyřletá jsou to ty žáky, kteří již dokončili základní vzdělání. Po úspěšném absolvování čtvrtého ročníku, ať už se jedná o čtyřleté gymnázium nebo čtvrtý ročník vyššího stupně gymnázia, skládají žáci maturitní zkoušku. Ta jim umožňuje studium na vysokých a vyšších odborných školách (Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, ©2011–2022).

2.9.2 Střední odborné školy

Střední odborné školy jsou specifickým typem vzdělávacích institucí, které se zaměřují na poskytování specializovaného vzdělávání v konkrétních oblastech. Tato forma studia se vymezuje na čtyři roky, v rámci kterého je výstupní zkouškou maturitní zkouška. Střední odborné školy také nabízejí možnost dvouletého studia. Tato varianta je určena především pro žáky mající výuční list z předchozího vzdělávání (Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, ©2011–2022).

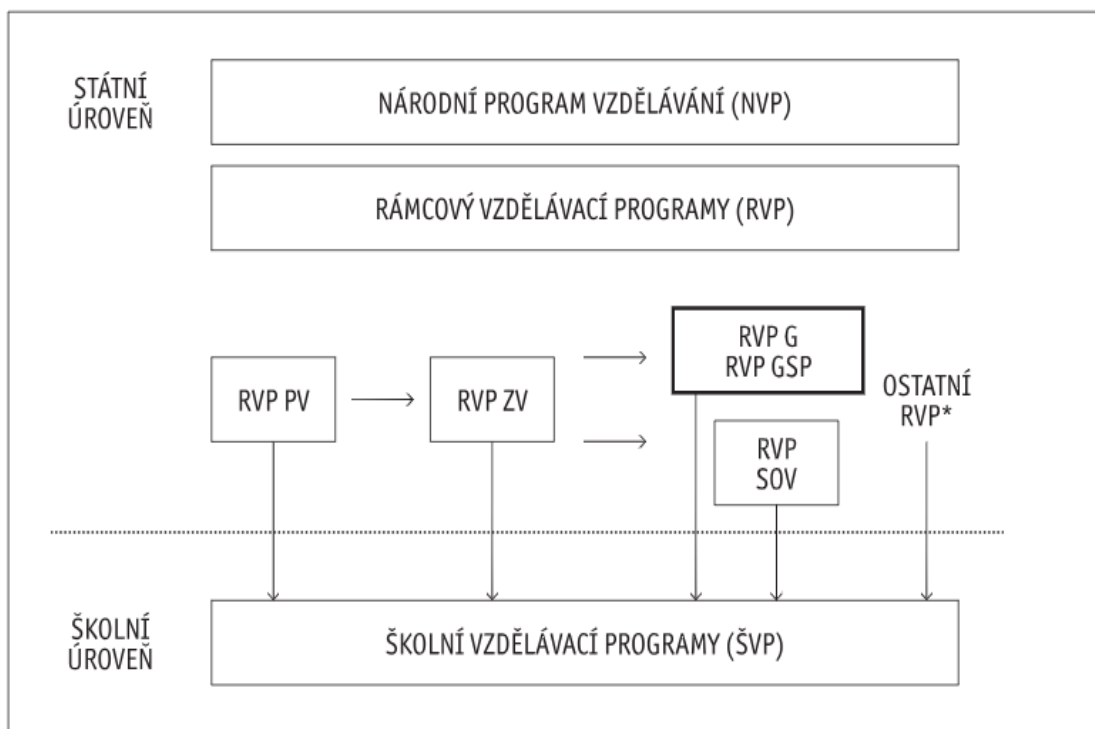
2.9.3 Střední odborná učiliště

V rámci struktury středních odborných učilišť existují dvě možnosti výstupních zkoušek, které studenti mohou absolvovat. Jednou z těchto možností je maturitní zkouška s výučním listem. Maturitní zkoušku mohou skládat ti studenti, kteří absolvují čtyřleté studium, které se zaměřuje na práci dělnickou a provozní. Druhou možností po

absolvování studia je získání pouze výučního listu v rámci závěrečné zkoušky. Ta se koná po absolvování tříletého studia, případně dvouletého studia. V rámci středních odborných učilišť je možné nástavbové studium, z kterého je výstupní zkouškou maturitní zkouška. Toto studium je pouze pro studenty, kteří již získali výuční list a dále se chtějí do vzdělávat v dvouletém studiu. Studium středního odborného učiliště je mimo jiné určeno i žákům se speciálními potřebami, pro které jsou vytvořeny programy tak, aby jim poskytly podporu a zároveň umožnily dosáhnout svého plného potenciálu a také pro žáky, kteří nedokončili povinnou školní docházku v rámci 9 let studia základní školy. Programy tedy nabízejí získání odborného vzdělání, které budou oporou pro budoucí povolání (Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, ©2011–2022).

2.10 Rámcový vzdělávací program

Rámcový vzdělávací program je zformulovaný v Národním programu rozvoje vzdělávání v České republice, neboli tzv. Bílé knize a zakotvený v zákoně č.561/2004Sb., zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání pro žáky od 3 do 19 let. Tyto vzdělávací dokumenty jsou tvořeny na státní a školní úrovni. Státní úroveň tvoří Národní program vzdělávání a rámcový vzdělávací program. Rámcové vzdělávací programy se liší dle typu středního vzdělávání. Dle zásad rámcového vzdělávacího programu si každá škola vytváří svůj školní vzdělávací program. Tělesná výchova se řadí do konkrétní oblasti, kterou má každý typ středního vzdělávání odlišnou. Do oblasti, kam spadá předmět tělesné výchovy, se zpravidla řadí i předmět výchova ke zdraví (Rámcový vzdělávací program pro gymnázia, 2007b).

Obrázek 1- Systém RVP (Rámcový vzdělávací program pro gymnázia, 2007)

2.10.1 Rámcový vzdělávací program tělesné výchovy pro gymnázia

Rámcový vzdělávací program tělesné výchovy pro gymnázia je určený pro čtyřletá gymnázia a vyšší stupně víceletých gymnázií a stanovuje základní vzdělávací úroveň pro jejich absolventy. Rozlišujeme gymnázia, gymnázia se sportovní přípravou a gymnázia dvojjazyčná. Rámcový vzdělávací program určuje úroveň hlavních kompetencí, kterých má být na konci studia dosaženo. Je to volně přístupný dokument, který reaguje na měnící se potřeby společnosti, učitelů a zájmy žáků. Na gymnáziích a dvojjazyčných gymnáziích se žáci v oblasti Člověk a zdraví učí schopnosti, jak přispívat a chránit zdravotní stránku na úrovni celé společnosti. V rámci tělesné výchovy je snaha o dlouhodobý vztah k pohybu jako takovému, přičemž hlavním prostředkem je motivace žáků. Smyslem tělesné výchovy je tedy vytvořit trvalý vztah k pohybovým činnostem a optimální rozvoj těla a ducha, a přitom podporovat a rozvíjet sportovní nadání. Obsahem jsou tři složky a to konkrétně zdravotně ovlivňující činnosti, činnosti, které ovlivňují pohybové dovednosti a činnosti zlepšující proces motorických dovedností. V rámci činností, které podporují pohybové učení, je mimo jiné očekávaným výstupem žáka

užívání tělocvičného názvosloví, což platí pro všechny druhy gymnázií. Oblast Člověk a zdraví se také zaměřuje na zdravotní tělesnou výchovu, která má za úkol potlačit zhoršení či zlepšit zdravotní omezení žáků (Rámcový vzdělávací program pro gymnázia, 2007b).

Gymnázia se sportovní přípravou se od klasických gymnázií liší tím, že mají podporu sportovního tréninku v rámci školní výuky. Žáci mají speciálně vytvořený program, během kterého mohou rozvíjet sportovní nadání. V rámci sportovního gymnázia se tělesná výchova řadí do oblasti Člověk, sport a zdraví, přičemž do této oblasti spadá tělesná výchova, výchova ke zdraví a sportovní trénink. Tato oblast se nijak zvlášť od oblasti Člověk a zdraví neliší. Odlišností je rozmanitá příprava žáků pro specializovanou sportovní přípravu, přičemž se v rámci tělesné výchovy dbá na základ všestranné přípravy pro specializovanou sportovní přípravu (Rámcový vzdělávací program pro gymnázia 2007).

2.10.2 Rámcový vzdělávací program tělesné výchovy pro střední odborné vzdělávání s maturitou

Rámcový vzdělávací program tělesné výchovy se liší od gymnázií tak, že spadá do oblasti Vzdělávání pro zdraví. Podstata těchto dvou oblastí se ale neliší. Jedná se hlavně o to, aby žáci byli poučeni a informováni o prevenci a o tom jak pečovat o své zdraví a bezpečnost. Konkrétně v tělesné výchově je jedná o kladný postoj k celoživotnímu aktivnímu životu a kompenzaci škodlivých dopadů běžného života na tělo. Pro střední odborné vzdělávání v oblasti Vzdělávání pro zdraví je nejnižší možný počet 256 vyučovacích hodin za celou dobu čtyřročního studia, přičemž jen tělesná výchova může být vyučována jako samostatný předmět, sportovní kurz, samostatný sportovní den či pomocí jiné organizační formy. Z tohoto počtu musí být ve školním vzdělávacím plánu zařazeny minimálně dvě hodiny tělesné výchovy týdně. Výjimku tvoří ostatní formy studia, kromě denního, které nemají pro svůj obor charakteristickou náplň tělesné výchovy. Dále je na uvážení školy zařazení dalších sportovních a relaxačních aktivit do svého školního vzdělávacího programu. Pokud jsou na dané střední škole žáci, kteří mají zdravotní oslabení, tak se zavádí samostatný předmět zdravotní tělesné výchovy, který má za úkol zlepšit či kompenzovat jejich zdravotní oslabení. Výsledkem hodin tělesné

výchovy je, že žák používání tělocvičného názvosloví v rámci odborné terminologie (Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání, 2009).

3 Výzkumná část

3.1 Cíl práce

Cílem je, na základě dotazníkového šetření, vyhodnotit současnou situaci používání tělocvičného názvosloví pedagogy tělesné výchovy a dostupnosti edukačních materiálů pro pedagogickou praxi na středních školách s maturitou a víceletých gymnáziích.

3.2 Úkoly práce

- Prostudování odborné literatury a článků, které se zabývají tělocvičným názvoslovím
- Stanovení vědeckých otázek
- Zpracování odborné literatury a článků
- Vymezení obsahu nestandardizovaného dotazníku
- Uskutečnění sběru dat prostřednictvím dotazníku
- Zpracování sesbíraných dat dotazníku
- Vyhodnocení a interpretace výsledků nestandardizovaného dotazníku

3.3 Vědecké otázky

Vědecká otázka 1- Prošli všichni pedagogové tělesné výchovy výukou tělocvičného názvosloví v rámci vysokoškolského studia?

Vědecká otázka 2- Využívá převážná část pedagogů tělesné výchovy na středních školách tělocvičné názvosloví při výuce tělesné výchovy?

Vědecká otázka 3- Je tělocvičné názvosloví využíváno pedagogy na víceletých gymnáziích více než na ostatních typech středních škol?

Vědecká otázka 4- Preferují pedagogové tělesné výchovy na středních školách a víceletých gymnáziích k osobní edukaci v oblasti tělocvičného názvosloví knihu před ostatními zdroji?

3.4 Metodika práce

Závěrečná práce je kvantitativního charakteru. Základní metodou pro získání dat byl elektronický dotazník, kterému předcházelo stanovení vědeckých otázek. Elektronické dotazování je charakteristické tím, že sběr dat lze provést v krátkém čase. Chráska (2016) uvádí, že „dotazník je soustava předem připravených a pečlivě formulovaných otázek, které jsou promyšleně seřazeny a na které dotazovaná osoba (respondent) odpovídá.“ Sestavení dotazníku předcházela teoretická analýza, na základě které byl vytvořen nestandardizovaný dotazník s otevřenými, uzavřenými a polouzavřenými otázkami.

Cílovou skupinou respondentů dotazníkového šetření byli pedagogové, kteří vyučují tělesnou výchovu na středních školách, kde je studium zakončeno maturitní zkouškou a na nižších stupních gymnázií v rámci České republiky. Předpokládaný počet účastníků dotazníkového šetření byl 100 pedagogů.

Sestavení dotazníku i realizace dotazníkového šetření proběhla prostřednictvím webové stránky vyplno.cz. Stránka pomáhá realizovat online dotazníková šetření a průzkumy. Celkový počet otázek v dotazníku byl 27. Někteří respondenti, na základě volby odpovědí, nemuseli projít všemi otázkami. Uzavřených otázek bylo 14, polouzavřených 7 a otevřených 6. Celý dotazník je možné vidět v příloze č. 3

Oporu výběru škol tvořil seznam z webových stránek středníškoly.cz. Na těchto stránkách, po konkretizaci požadavku na cílovou skupinu, byly vygenerovány střední školy s maturitou po celé České republice. Využili jsme seznam o celkovém počtu 571. Následné oslovování respondentů pro sběr dat probíhalo pomocí e-mailu, ve kterém byl průvodní dopis společně s hypertextovým odkazem na elektronický dotazník. Dotazník se skládal celkem ze tří částí. První část obsahovala dopis a instrukce, ve které se mimo jiné nacházelo obeznámení respondentů, že vyplnění dotazníku je anonymní. V druhé části byl soubor kladených otázek a ve třetí závěrečné části poděkování respondentům za účast v dotazníkovém šetření. E-maily byly zaslány vedení příslušných škol, které následně mělo zaslat mail učitelům tělesné výchovy. Celkově se vrátilo 239 anonymně vyplněných elektronických dotazníků a tím byla stanovena velikost výzkumného souboru. Dále jsme z celkového počtu vyřadili 38 respondentů, kteří nepatřili do cílové skupiny.

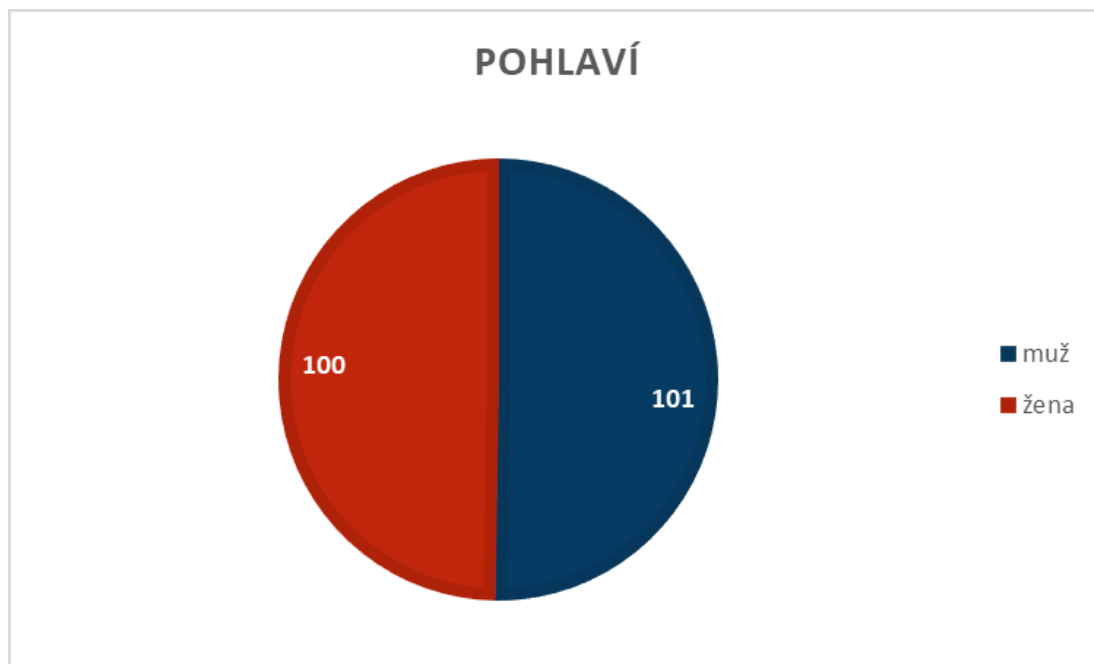
Výsledky výzkumu byly vyhodnoceny pomocí softwaru Microsoft Excel a zpoplatněné verze dotazníkové platformy vyplňto.cz, která poskytuje uživatelům rovněž prostředí k vyhodnocování dotazníků. Vyhodnocení dotazníkového šetření proběhlo pomocí grafického znázornění. Z důvodu přehlednosti jednotlivých výsledků a následné diskuze, jsou tyto části práce spojeny v jednu kapitolu. Výsledky jednotlivých otázek jsou graficky znázorněny, okomentovány a následně kriticky diskutovány a zhodnoceny. Grafy jsou popsány danou otázkou z elektronického dotazníku a výsledky reprezentují četnost nebo procenta.

3.5 Výsledky a diskuze

Z důvodu přehlednosti jednotlivých výsledků a následné diskuze, jsou tyto části spojeny v jednu kapitolu. Výsledky jednotlivých otázek jsou graficky znázorněny, okomentovány a následně kriticky diskutovány a zhodnoceny.

Je důležité dodat, že výsledky otázek č. 1 a 2 jsou bez respondentů, kterým se dotazník ukončil u třetí otázky, tedy bez těch, kteří nevyučují tělesnou výchovu na střední škole, která je ukončena maturitní zkouškou. Tato skutečnost je z důvodu vymezení cílové skupiny do dalších otázek dotazníkového šetření. Dále je třeba zmínit, že u otázky č. 8, 11, 14, 15, 20, 22, 25, 26 a 27 respondenti mohli vybrat více než jednu odpověď, případně napsat svojí vlastní.

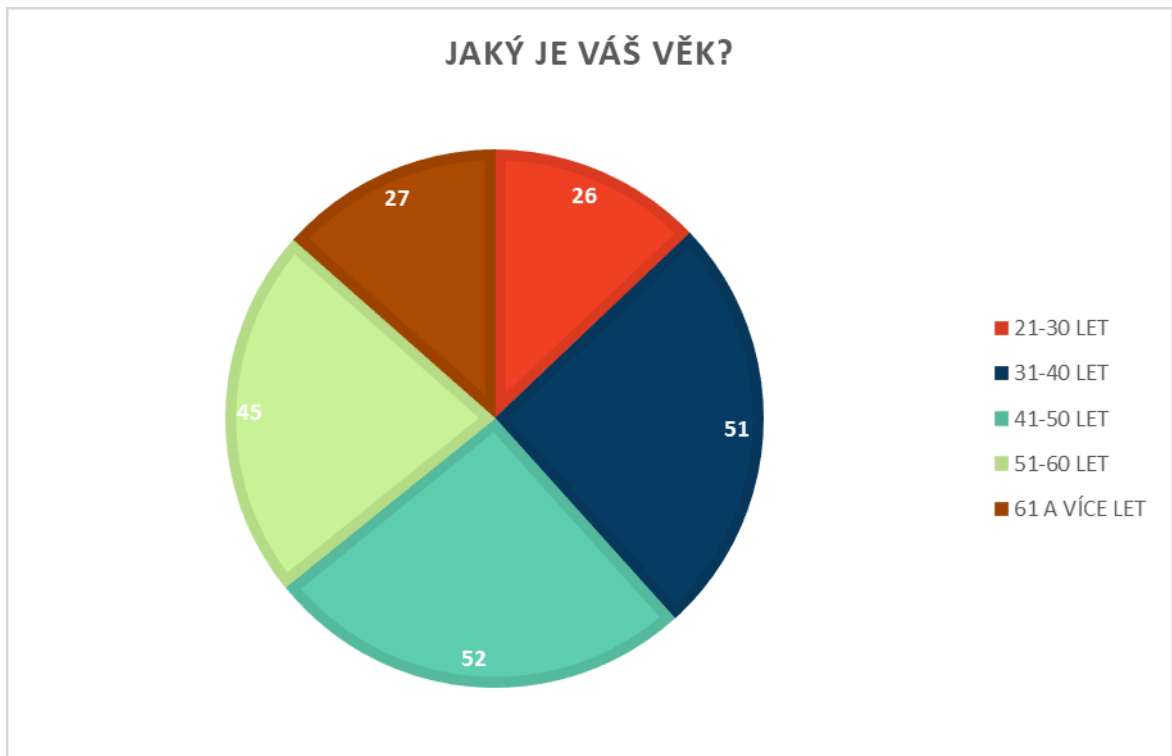
1. Pohlaví

Graf 1- Pohlaví (vlastní zdroj)

V úvodu šetření byla položena otázka týkající se genderového rozložení respondentů. Tento údaj je pro nás důležitý pro vyhodnocování následujících otázek, kdy zjišťujeme, zda existují významné rozdíly v četnosti používání tělocvičného názvosloví. Z grafu, který byl vygenerován na základě odpovědí zasláného dotazníku, vidíme, že dotazník byl vyplněn 100 ženami a 101 muži. Je tedy patrné, že obě pohlaví byly mezi respondenty zastoupeny rovnoměrně. Toto rovnoměrné rozdělení nabízí příležitost k vyváženému a spravedlivému posouzení. S tak téměř stejným počtem mužů a žen, kteří odpověděli na tento dotazník, je možné provést srovnání mezi těmito dvěma skupinami bez obav z významného zkreslení výsledků.

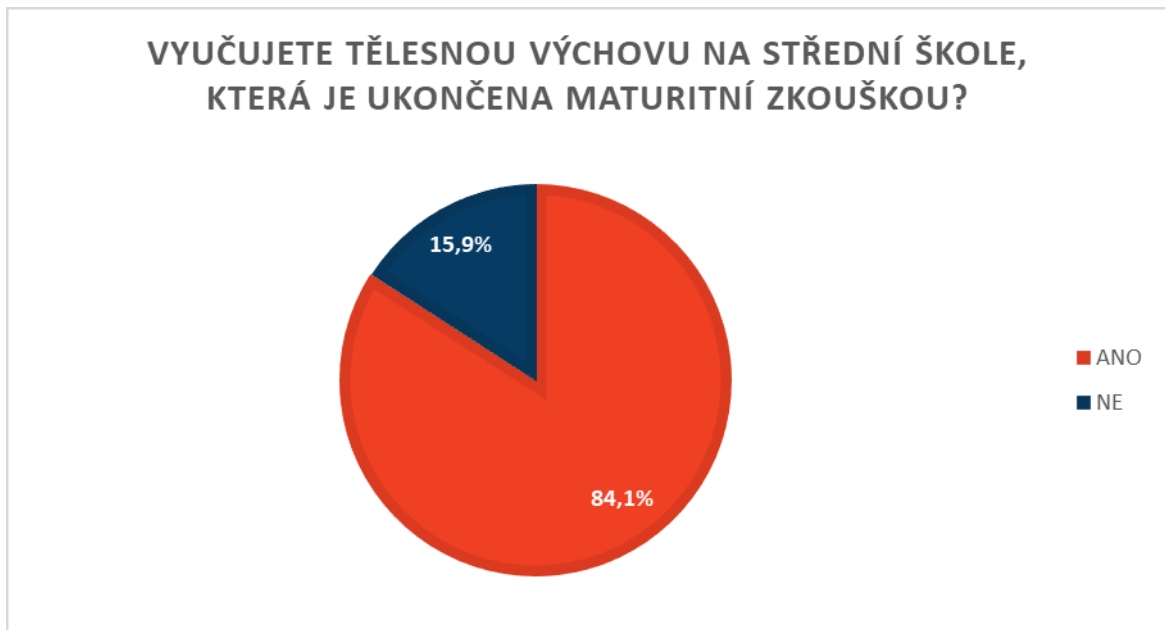
2. Jaký je Váš věk?

Graf 2- Věkové rozmezí respondentů (vlastní zdroj)

Otázka číslo dvě v elektronickém dotazníku byla zaměřena na zjištění věkového rozmezí respondentů. Údaje z grafu ukazují, že nejnižší věková skupina respondentů jsou učitelé tělesné výchovy ve věku 21 do 30 let. V této kategorii byly získány odpovědi celkem od 26 respondentů. Následující věková skupina v rozmezí od 31 až 40 let, od které jsme shromáždili celkem 51 odpovědí, je druhou nejpočetněji zastoupenou skupinou odpovídajících pedagogů. Věková skupina od 41 do 50 let tvoří nejpočetnější skupinu. Tuto skupinu tvoří celkem 52 respondentů. Další věkovou skupinou je skupina od 51 do 60 let, kdy konkrétně odpovědělo 45 respondentů v této věkové kategorii. Poslední a nejstarší věkovou skupinou, která byla zkoumaná, je skupina od 61 let a více. V této skupině figuruje 27 respondentů. Věkový rozsah zapojených respondentů byl poměrně široký. Nejmladšímu respondentovi bylo 21 let, zatímco nejstaršímu bylo 73 let. Když se podíváme na průměrný věk všech respondentů zapojených do tohoto dotazníku, zjistíme, že je to 45,88 let. Tato statistika lépe pomáhá pochopit věkovou distribuci vzorku a poskytuje jasné vymezení věkového spektra respondentů.

3. Vyučujete tělesnou výchovu na střední škole, která je ukončena maturitní zkouškou?

Graf 3- Vymezení cílové skupiny respondentů (vlastní zdroj)

Tato otázka byla klíčová ve vztahu k zacílení dotazníku na skupinu pedagogů, kteří vyučují na střední škole ukončené maturitní zkouškou nebo na víceletém gymnáziu. Dále v dotazníku pokračovali pouze ti pedagogové, kteří u této otázky z nabídky ano/ne vybrali kladnou odpověď a tím potvrdili, že vyučují na požadovaném typu školy. V opačném případě jim byl dotazník ukončen, aby jejich odpovědi neovlivnily celkové výsledky. Z grafu vyplývá, že dotazník byl ukončen pro 38 respondentů, kteří nespádali do cílové skupiny. V dotazníku pokračovalo dále celkem 201 respondentů, což představuje 84,1% ze všech, kteří se podíleli na vyplnění tohoto dotazníku. Pročištěním dat jsme zajistili, že data budou relevantní a přesné pro účel šetření a že bude možné provést analýzu odpovědí pouze od pedagogů z cílové skupiny.

4. Název školy, na které vyučujete tělesnou výchovu

Graf 4- Zastoupení SŠ a víceletých gymnázií v ČR (vlastní zdroj)

Otázkou č. 4 zjišťujeme zda, máme zastoupeny respondenty vyučující konkrétně na střední škole pedagogického typu. Předpokládáme, že výuka názvosloví je součástí předmětu tělesná výchova. Případně zjišťujeme, zda se názvosloví užívá i na jiných typech středních škol a víceletých gymnázií. Ze vzorku je patrné a na grafu je zobrazeno, že jsou zastoupeny odpovědi pedagogů z celé České republiky. Je důležité získat co nejkomplexnější obraz situace, a proto je důležité zahrnout všechny kraje. Z grafu, který je k dispozici, je jasně patrné, že všechny kraje jsou zastoupeny. Je však třeba podotknout, že ne všechny kraje jsou zastoupeny rovnoměrně. Z grafu vyplývá, že kraj s největším počtem zastoupených respondentů je Praha, s celkovým počtem 54. Kraj s nejnižším počtem odevzdaných dotazníků je Pardubický kraj, který zastupuje pouze jedna škola. Po Pardubickém kraji je nejnižší počet respondentů v Libereckém kraji s počtem dvou škol. Dále na Vysočině s celkovým počtem 5 škol. Střední hodnotu zastoupení četnosti vidíme

u kraje Karlovarského s počtem 14 škol, Ústeckého kraje s počtem 15 škol, Nadprůměrem jsou kraje Středočeský s počtem 16 škol, Moravskoslezský s počtem 12 škol, Olomoucký s počtem 17, Jihomoravský s počtem 18 škol. Naopak pod průměrnou hodnotou se nachází kraj Jihočeský s počtem 11 škol, Královéhradecký kraj s počtem 10 škol, Zlínský kraj s počtem 7 škol a Plzeňský kraj s počtem 6 škol.

Graf 5- Typ střední školy, na které respondenti vyučují TV (vlastní zdroj)

Z celkového vzorku 201 respondentů 80 z nich vyučuje na víceletém gymnáziu. Dále lze z grafu, vyčíst, že 131 pedagogů vyučuje tělesnou výchovu na středních odborných školách. Další skupinou jsou pedagogové, kteří vyučují tělesnou výchovu na středních odborných učilištích. Těch je ve vzorku 7. Poslední skupinou je skupina 3 pedagogů, jiné, kteří nevyplnili název školy, na které vyučují. Ve vzorku nejsou zastoupeny konzervatoře, což by mohlo ovlivnit celkový výsledek dotazníkového šetření, neboť se na těchto typech škol vyučují odborné předměty, ve kterých by se mohlo využívat názvosloví ve vyučovacích hodinách. Na konec je třeba zmínit, že v tomto dotazníku se některé školy

objevily dvakrát. Důvodem pro to je, že některé instituce jsou složeny jak z gymnázia, tak i z odborné školy. Kromě toho se některé školy skládají z odborné školy a odborného učiliště.

5. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

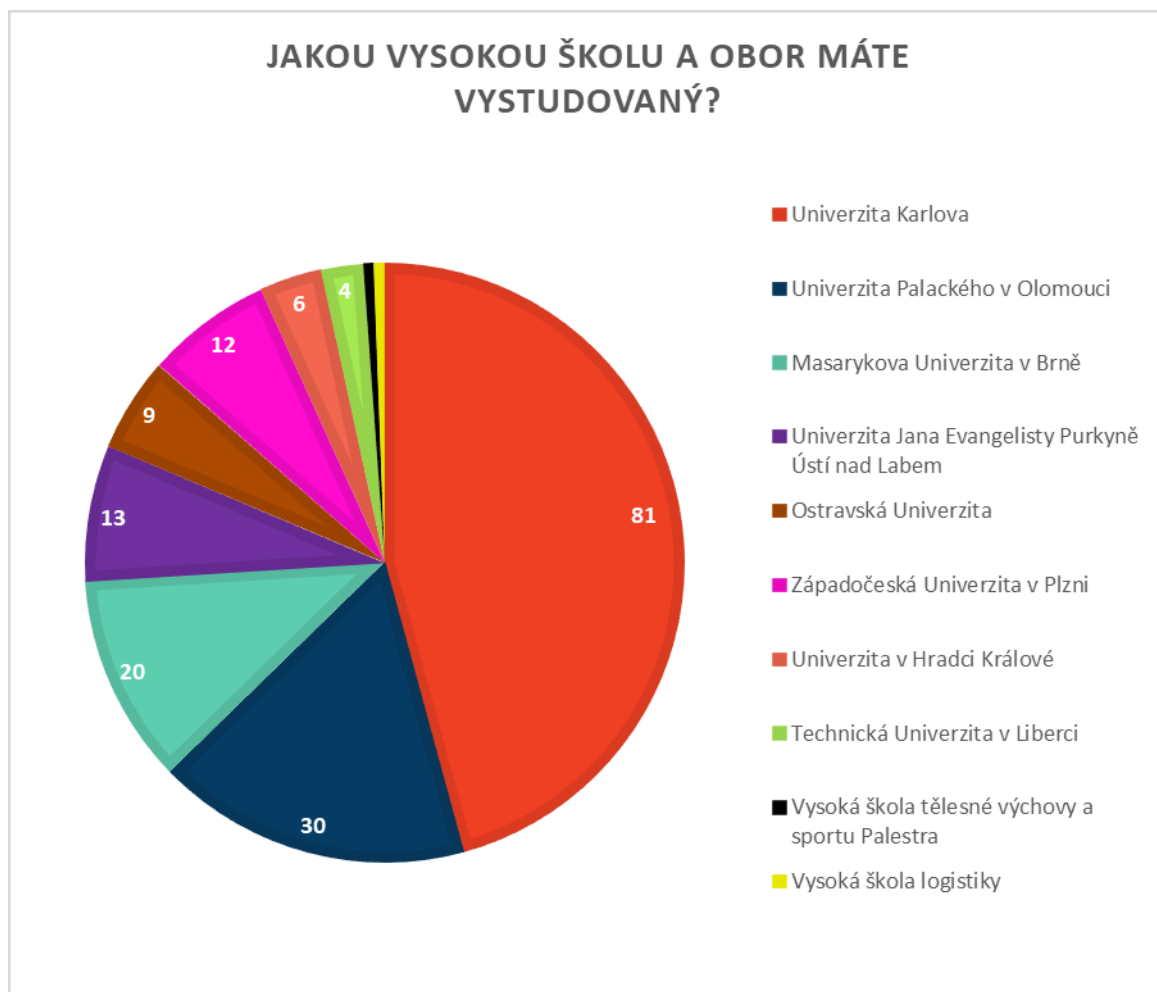

Graf 6-Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů (vlastní zdroj)

Z výsledků dané otázky vyplývá, že nejvíce zúčastněných pedagogů disponuje magisterským titulem. Konkrétně se jedná o 180 pedagogů, což představuje 89,55% celkového počtu respondentů. Tato skupina lidí tak tvoří výraznou většinu ve zkoumaném vzorku. Zajímavostí je, že pouhé 4% pedagogů udalo vyšší dosažené vzdělání než magisterský titul. To naznačuje, že jen malá část pedagogické komunity má doktorát. Tito jedinci pravděpodobně představují vrstvu pedagogů, kteří mají za sebou již mnoho let zkušeností. Respondenti s bakalářským titulem jsou zastoupeni v necelých 5%. Je možné, že tito respondenti se teprve nedávno rozhodli pro kariéru v pedagogice nebo ještě stále pokračují ve svém magisterském studiu. Dále by se neměla opomenout malá skupina 3 respondentů, kteří uvedli za své nejvyšší vzdělání středoškolský titul. Tito respondenti

ovšem nevedli, zda v současné době studují na vysoké škole a jejich situace může být tak rozmanitá. Celkově lze říct, že mezi respondenty převládají ti s magisterským titulem a pouze menší část má vyšší nebo nižší dosažené vzdělání.

6. Jakou vysokou školu a obor máte vystudovaný?

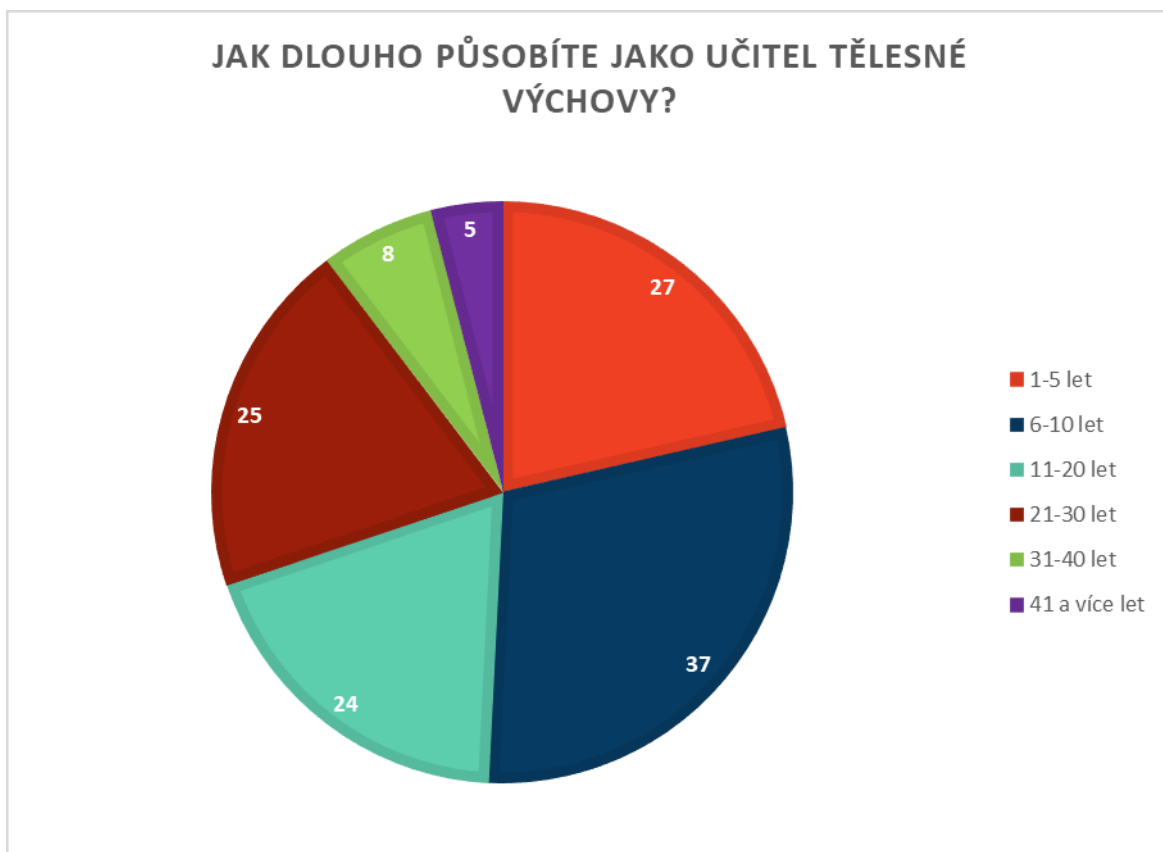

Graf 7- Vystudovaná vysoká škola a obor respondentů (vlastní zdroj)

Tato otázka byla realizována s cílem zjistit, zda vysoké školy v České republice vyučují tělocvičné názvosloví. Celkem se této otázky zúčastnilo 201 respondentů, přičemž u 24 z nich nebylo jasné, kterou vysokou školu vystudovali či na tuto otázku vůbec neodpověděli. Mezi zbylými 177 respondenty dominují absolventi Univerzity Karlovy. Tato skupina je nejpočetnější a zahrnuje 81 pedagogů tělesné výchovy. Větší část z nich, konkrétně 70, absolvovala Fakultu tělesné výchovy a sportu. Druhou

nejpočetnější skupinou jsou absolventi Univerzity Palackého v Olomouci. Tuto skupinu úspěšně dokončilo 30 respondentů. Následují absolventi Masarykovy Univerzity v Brně, kterých bylo 20. Univerzitu Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem vystudovalo 13 a Ostravskou Univerzitu vystudovalo 9 respondentů. Západočeskou Univerzitu v Plzni absolvovalo celkem 12 dotazovaných respondentů. 6 respondentů úspěšně vystudovalo Univerzitu v Hradci Králové. Technickou Univerzitu v Liberci pak úspěšně dokončili 4 respondenti. Vysokou školu tělesné výchovy a sportu Palestra vystudoval jeden respondent a stejný počet respondentů vystudoval Vysokou školu logistiky.

7. Jak dlouho působíte jako učitel tělesné výchovy?

Graf 8-Působnost respondentů jako pedagog tělesné výchovy (vlastní zdroj)

Podle statistických údajů, které nám byly poskytnuty v grafu č 8, je průměrná doba, po kterou učitel tělesné výchovy působí ve školství 14,81let. Toto číslo v sobě započítává široké spektrum odpovědí, které byly od respondentů získány. Přestože průměrná doba působení je více než 14,81 let, zaznamenána byla jedna odpověď s výraznou odlišností v délce pedagogické praxe a to 47 let. Tato skutečnost svědčí o tom, že někteří pedagogové se svému povolání věnují s neobyčejnou oddaností a vytrvalostí, a dokonce i přes čtyři desítky let stále pokračují ve své učitelské kariéře. Naopak na druhém konci spektra se nalézají učitelé, kteří odučili pouze jediný rok. Tito respondenti udávali nejmenší počet odučených let. Jeden rok pedagogické praxe uvedlo celkem 13 respondentů. Co je však zajímavé, je skutečnost, že odpověď jeden rok byla také nejčastější mezi všemi respondenty. Z dalších číselných odpovědí, které byly k dispozici, bylo možné zjistit, že po jednom roce působení následují jako nejčastější odpovědi 3,6 a 9 odučených let.

Nejkratší délku praxe tedy od 1 do 5 let označilo celkem 27 respondentů. Druhou nejdelší délku praxe v rozmezí od 6 do 10 let, označilo celkem 37 respondentů a tato skupina je nejčetnější. Tito učitelé již mají za sebou o něco delší dobu praxe, během které nasbírali více zkušeností a poznatků. V porovnání s první skupinou tedy mohou přinést do této studie nové pohledy a názory. S přibývajícimi roky praxe se počet respondentů snižuje. Ve skupině učitelů s praxí od 11 do 20 let je zastoupeno 24 respondentů. Jejich dlouholetá praxe umožňuje hlubší pohled na problematiku zkoumané oblasti tělocvičného názvosloví. Učitelů s délkou praxe od 21 do 30 let je zastoupeno 25. V rozmezí od 31 do 40 let učí 8 respondentů. A na závěr je zde skupina 5 respondentů, kteří učí více jak 41 let.

8. Na jakém stupni vzdělávání působíte jako učitel?

Graf 9- Stupeň vzdělávání pedagogů v rámci tělesné výchovy (vlastní zdroj)

Z průzkumu vyplývá, že ze skupiny 188 respondentů, zastává roli učitele tělesné výchovy na střední škole s maturitou a víceletém gymnáziu. Tato skupina tvoří největší část z respondentů, kteří poskytli své odpovědi. Pouze 6 respondentů uvedlo, že vyučují tělesnou výchovu na základní škole, ale protože předchozí otázka vyřadila z dotazníku učitele, kteří nevyučují na středních školách, dá se předpokládat, že tato skupina je tvořena učiteli, kteří vyučují na nižším gymnáziu. Tedy na vzdělávací instituci, která zahrnuje věkové skupiny odpovídající základním školám. Případně označili nebo vypsali dvě možnosti a tak mohou učit na základní škole a na některé z nabízených středních škol, které jsou ukončené maturitní zkouškou. Pouze 12 respondentů výhradně vyučuje na středních školách. Dále je důležité zmínit, že mezi respondenty je také 7 učitelů, kteří působí na odborných učilištích. Celkově je ve vzorku 19 pedagogů, kteří vyučují na úrovni středního vzdělávání.

9. Znáte pojem tělocvičné názvosloví?

Graf 10- Znalost pojmu tělocvičné názvosloví respondenty (vlastní zdroj)

Z grafu č. 10, který byl analyzován, vyplývá, že celkem z celkového počtu 201 respondentů valná většina z nich, konkrétně 197 respondentů, má povědomí o pojmu tělocvičné názvosloví. Tento počet představuje 98,01% všech oslovených. Tento vysoký podíl lidí, kteří znají tělocvičné názvosloví, svědčí o tom, že tento pojem je jim známý. Tato skupina respondentů se skládá z různých věkových kategorií a sociálních vrstev, což zdůrazňuje univerzálnost tohoto tématu. Na druhou stranu je také důležité zmínit malou skupinu respondentů, pouze 4 osoby, kteří ve svém dotazníku uvedli, že termín tělocvičné názvosloví jim není povědomý. I když je tento počet velmi nízký ve srovnání s ostatními, stále to znamená, že existuje malá část pedagogů, která o tělocvičném názvosloví nikdy neslyšela nebo se s ním v životě nesetkala. Tento průzkum tak nabízí zajímavý pohled na úroveň znalosti tělocvičného názvosloví mezi respondenty. Tyto výsledky mohou být užitečné pro další zkoumání a analýzu toho, jak je tělocvičné názvosloví rozšířené a jak může být k této oblasti zkvalitněn i pro ty menší skupiny lidí, kteří se s ním doposud nesetkali. Celkově lze říct, že tato otázka přinesla pozitivní a povzbudivé informace ohledně znalosti pojmů tělocvičného názvosloví mezi širokou skupinou respondentů.

Tento fakt může být motivací pro další zkoumání této oblasti a její popularizaci mezi všemi vrstvami společnosti.

10. Absolvoval/a jste předmět, v rámci kterého bylo tělocvičné názvosloví?

Graf 11- Absolvování předmětu s obsahem tělocvičného názvosloví (vlastní zdroj)

Na základě odpovědí jsem došla k závěru, že valná většina těchto pedagogů absolvovala předmět během svého studia, který jim umožnil seznámit se s tělocvičným názvoslovím a pochopit jeho důležitost pro správný popis poloh a pohybů. Tito respondenti mohli navštěvovat různé typy škol a vzdělávacích institucí, od základních a středních škol až po vysoké školy či specializované kurzy zaměřené na sport nebo tělesnou výchovu. Je však důležité zmínit, že ne všichni respondenti měli to štěstí, že se během svých studií setkali s tělocvičným názvoslovím. Z celkového počtu 13 respondentů uvedlo, že se s tímto tématem nikdy nesetkali a neměli tak možnost získat znalosti. Tento fakt by mohl být způsoben různými okolnostmi, například absencí předmětu zaměřeného na tělocvičné názvosloví ve školním kurikulu, nedostatkem kvalifikovaných učitelů schopných tento předmět vyučovat nebo respondenti studovali školu, která neměla sportovní či pedagogické zaměření. V takových případech by se

jednotlivci museli spolehnout na vlastní zdroje informací nebo odbornou pomoc od trenérů a instruktorů mimo školní prostředí.

11. Jaký je Váš názor na využívání tělocvičného názvosloví při výuce TV?

Graf 12- Názor pedagogů na používání tělocvičného názvosloví při výuce TV (vlastní zdroj)

Graf č. 12 ukazuje, že největší skupina respondentů, celkem 91 pedagogů, se domnívá, že tělocvičné názvosloví by mělo být používáno při každé hodině tělesné výchovy. Je tedy pro ně důležité, aby názvosloví bylo součástí každodenního učebního procesu, bez ohledu na specifický obsah hodiny. Další významnou skupinu tvoří ti, kteří se domnívají, že tělocvičné názvosloví by mělo být používáno jen při popisu základních poloh a pohybů těla. Tato skupina se skládá z 84 respondentů. Celkem 17 pedagogů, se domnívá, že používání tělocvičného názvosloví není nutné. Patrně považují tělesnou výchovu za oblast, kde není nezbytné názvoslovnou terminologií používat. Ještě menší skupinu tvoří ti, kteří si myslí, že tělocvičné názvosloví by mělo být používáno pouze v hodinách s gymnastickým obsahem. Tento názor vyslovilo celkem 15 respondentů.

Ostatní využili možnosti konkrétně popsat v odpovědi svůj vlastní názor, přičemž se zde nejčastěji se objevovalo přesvědčení, že žáci tomu v dnešní době již nerozumí.

12. Používáte tělocvičné názvosloví při výuce TV?

Graf 13-Používání tělocvičného názvosloví pedagogy při výuce TV (vlastní zdroj)

V rámci průzkumu byla respondentům položena otázka, zda používají tělocvičné názvosloví při výuce tělesné výchovy. Tato otázka byla pečlivě formulována a každý z respondentů měl možnost vybrat jednu z předem připravených odpovědí. Zvolená odpověď pak měla vliv na další řadu otázek, které byly zobrazeny. Tento postup mi umožnil získat detailnější představu o jejich perspektivě a způsobu výuky. Bylo zjištěno, že značná většina respondentů, konkrétně 182 z nich, uvedla, že používá tělocvičné názvosloví při výuce tělesné výchovy. To ukázalo, že většina učitelů tělesné výchovy považuje za důležité používat specifické termíny a slova při výuce svých studentů. Pouhých 19 respondentů odpovědělo, že tělocvičné názvosloví nepoužívají. Tato skupina učitelů tedy preferuje jiný přístup a v jejich výuce se specifické termíny a slova tělocvičného názvosloví neobjevují. Hlubší analýza ukázala, že 90,55 % všech respondentů aktivně využívá tělocvičné názvosloví během svých hodin. Tento vysoký

podíl jasně ukazuje, že většina učitelů považuje za důležité ve výuce tělocvičné názvosloví, gymnastickou terminologii, používat.

I když je v Rámcovém vzdělávacím programu pro obor vzdělání (2009) zahrnut jako výstupní cíl žáků znalost a užívání tělocvičného názvosloví, přesto ho 19 respondentů v rámci vyučovacích hodin tělesné výchovy nepoužívá.

13. Využíváte tělocvičné názvosloví i mimo hodiny s gymnastickým obsahem?

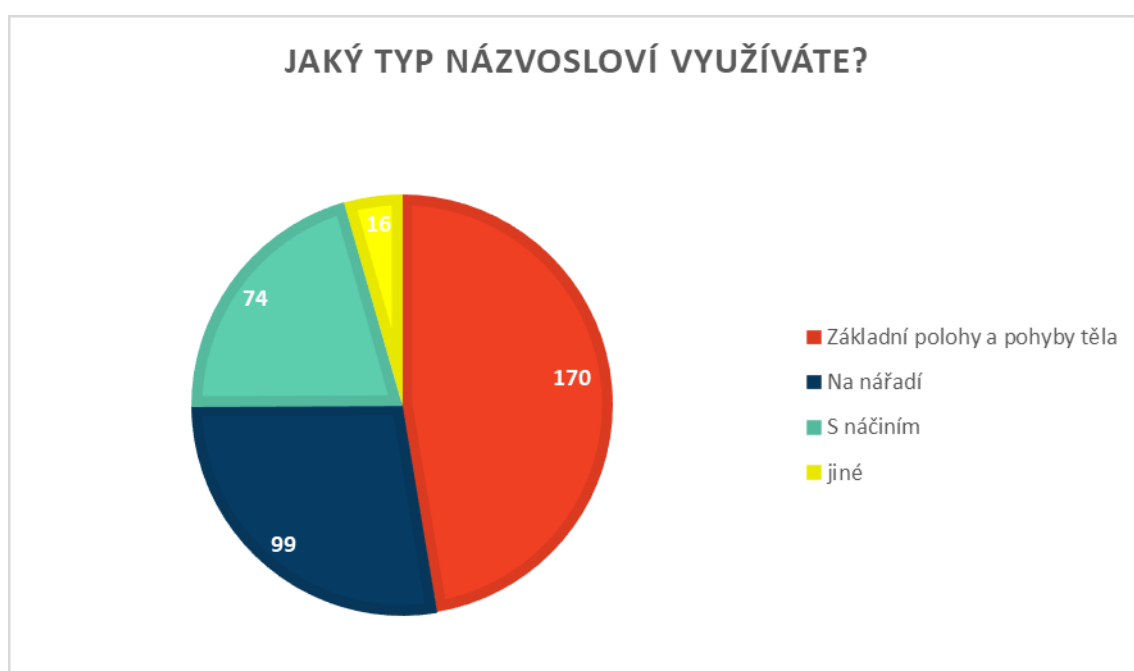

Graf 14- Využívání tělocvičného názvosloví pedagogy v hodinách tělesné výchovy, které nemají gymnastický obsah (vlastní zdroj)

Podle poskytnutých dat se ukazuje, že téměř všechny osoby, kteří využívají tělocvičné názvosloví při výuce tělesné výchovy, konkrétně 169 z nich potvrzuje využití názvosloví i v hodinách s obsahem jiným než gymnastickým. V jiných hodinách, než jsou hodiny s gymnastickým obsahem. Z výzkumných dat vyplývá, že tito respondenti, kteří tvoří 92,35 %, uplatňují své znalosti tělocvičného názvosloví nejen při hodinách s gymnastickým obsahem, ale také při ostatních sportech, které pedagog učí během tělesné výchovy. Na druhé straně výzkum také ukázal, že existuje menší skupina respondentů, konkrétně 7,65 %, která potvrdila, že tělocvičné názvosloví nepoužívá

mimo hodiny s gymnastickým obsahem. Tyto osoby mohou mít různé důvody pro takové rozhodnutí. Někteří nepovažují tělocvičné názvosloví za nutné během ostatních hodin, které nemají gymnastický obsah, i když se dle Fialy (1971) tělocvičné názvosloví využívá ve všech sportovních odvětvích. Každopádně je důležité si uvědomit, že i když tělocvičné názvosloví je užitečné a může poskytnout určitou výhodu v porozumění poloh a pohybů těla jeho použití je stále volbou každého jednotlivce.

14. Jaký typ názvosloví využíváte?

Graf 15- Využívaný typ názvosloví pedagogy (vlastní zdroj)

Z výsledků vyplývá, že většina respondentů, konkrétně 170 z nich, potvrdila, že tělocvičné názvosloví je pro ně důležitou součástí při popisu základních poloh a pohybů těla. Tito jedinci upřednostňují odborné termíny před běžnými slovy a frázemi, což může napomoci lepšímu porozumění a předcházet možným nedorozuměním, které by mohly vyplývat z jejich nepřesné interpretace. Otázkou zůstává, zda tomu žáci rozumí a i oni jsou vedeni vyučujícím od začátku k používání tělocvičného názvosloví s pochopením. Dalších 99 respondentů uvedlo, že využívají tělocvičné názvosloví při výuce, kdy využívají nářadí. Jejich odpovědi naznačují, že je pro ně terminologie klíčová pro

efektivní a bezpečné využívání různých typů gymnastického náradí. Skupina o velikosti 74 respondentů zase preferuje tělocvičné názvosloví při tělesné výchově, konkrétně v situacích, kdy využívají různé druhy náčiní. V odpovědích této otázky se však objevily i jednotlivé odpovědi, které ukazují na flexibilitu v používání tělocvičného názvosloví. Někteří respondenti uvádí, že názvosloví uplatňují podle konkrétní situace ve vyučovací jednotce, například při posilování a protahování. Někteří respondenti potvrdili, že upřednostňují tělocvičné názvosloví dle svých momentálních potřeb a přizpůsobují jeho použití dané situaci nebo konkrétním cvičením.

15. V jaké části vyučovací jednotky využíváte názvosloví?

Graf 16- Využívaná část vyučovací hodiny pro uplatnění tělocvičného názvosloví (vlastní zdroj)

Na grafu č. 16 můžeme pozorovat četnost použití názvosloví respondenty v různých fázích vyučovací jednotky. Každá část jednotky představuje příležitost pro rozdílné využití názvosloví. Více než polovina, 98 respondentů, uvedlo, že využívají názvosloví ve všech částech vyučovací jednotky. Toto zjištění ukazuje, že názvosloví je výraznou součástí výuky bez ohledu na konkrétní část. V průpravné části využívá názvosloví 87 respondentů a v hlavní části výuky používá celkem 73 respondentů. Názvosloví v

závěrečné části využívá 33 respondentů a v rušné části vyučovací jednotky také 33 respondentů. Tyto výsledky jsou sice nižší než u předchozích fází, ale stále ukazují, že názvosloví je využíváno i v těchto částech výuky. Nejméně často se názvosloví využívá při nástupu, přičemž tuto odpověď zvolilo 22 respondentů. I když je tento údaj relativně nízký ve srovnání s ostatními částmi vyučovací jednotky, stále ukazuje, že názvosloví má své místo i v této úvodní části tělovýchovné jednotky.

16. Popište pomocí názvosloví následující polohu

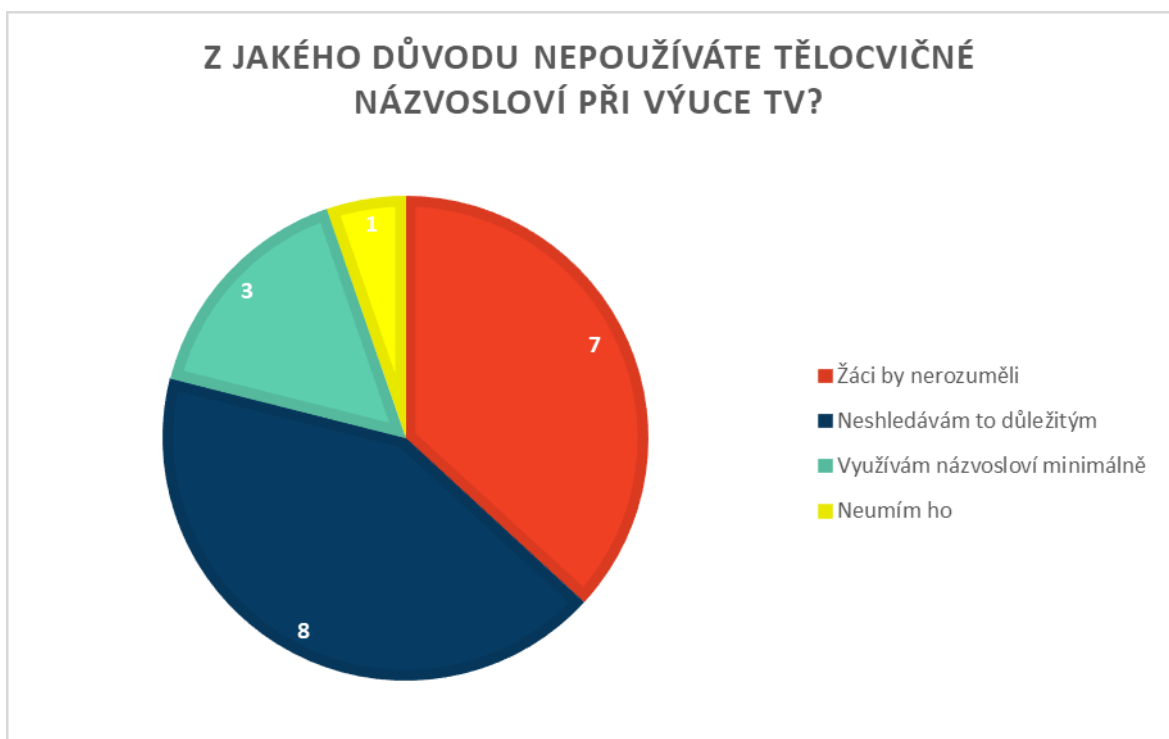

Graf 17- Vyobrazená poloha v dotazníkovém šetření (vlastní zdroj)

Následující otázka byla pro ty respondenty, kteří odpověděli v předešlé otázce, že znají pojem tělocvičné názvosloví. Otázka se týkala popisu polohy, která byla v otázce vyobrazena. Cílem bylo zjistit, zda ti, kteří uvedli, že znají tělocvičné názvosloví, zvládnou odpovědět detailním popisem polohy, která pro ně byla určena. Cílem této konkrétní otázky nebylo jen zjistit, jak dobře se respondenti orientují v tělocvičném názvosloví. Očekávalo se od nich, že budou schopni popsat vyobrazanou polohu s dostatečným stupněm detailu a správnými termíny, aby prokázali skutečné porozumění této zkoumané oblasti. Z celkového počtu 180 respondentů jich bylo pouze 72 schopno

správně popsat vyobrazenou polohu pomocí tělocvičného názvosloví. To ukazuje, na jistý nesoulad reality a subjektivního vnímání respondentů, kteří uvedli, že jsou seznámeni s tělocvičným názvoslovím. Pouze malá část z nich dokázala své tvrzení podložit skutečnými znalostmi. Je nám jasné, že z jedné odpovědi nelze usuzovat na obecnou znalost názvosloví. Museli bychom podrobit respondenty obsáhlejšímu testu, což nebylo cílem tohoto šetření. Dále 20 respondentů uvedlo neúplný popis polohy. V jejich odpovědích chybělo například označení míry rozkročení. To naznačuje, že znalosti nejsou tak detailní nebo komplexní. Popis polohy úplně špatně popsalo 85 respondentů. Tento výsledek ukazuje, že ačkoli se mnoho pedagogů může domnívat, že ovládají tělocvičné názvosloví, jejich skutečné porozumění může být omezené. Nakonec 5 respondentů buď neuvedlo žádný popis či uvedlo, že nechtějí být hodnoceni. Tato skupina respondentů byla nejmenší a může tak naznačovat neznalost nebo neochotu se podrobněji zapojit do takto specifických otázek.

17. Z jakého důvodu nepoužíváte tělocvičné názvosloví při výuce TV?

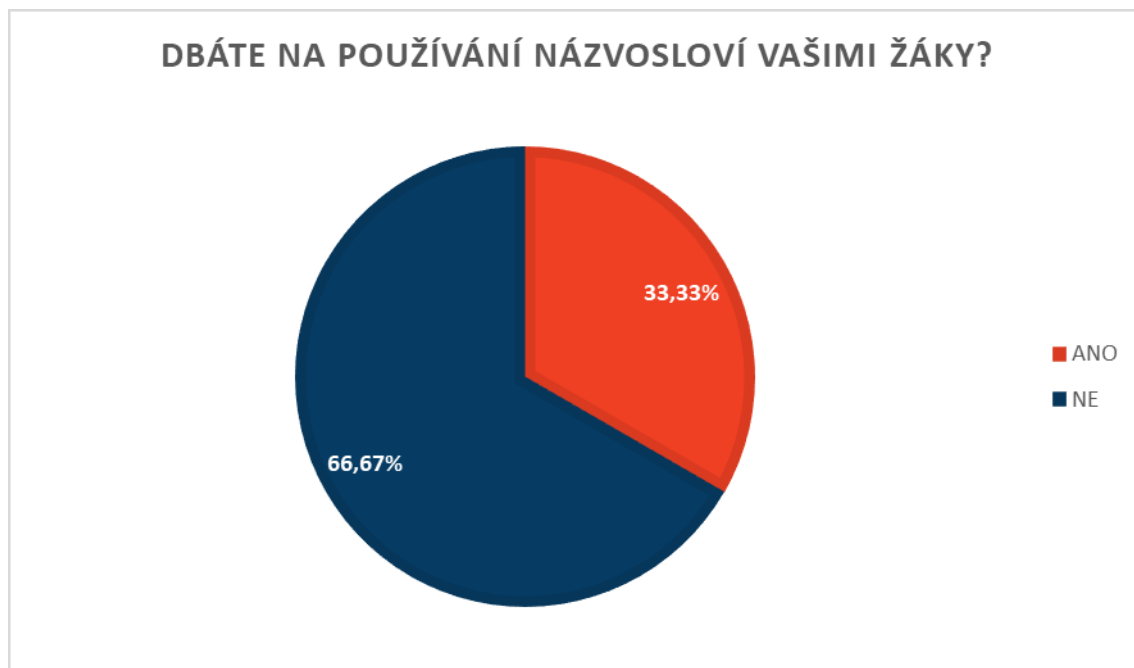

Graf 18- Důvod nepoužívání tělocvičného názvosloví (vlastní zdroj)

V grafu č. 18 vidíme výsledky, kde respondenti uvádějí několik důvodů, proč nepoužívají tělocvičné názvosloví při výuce tělesné výchovy. Někteří z nich zdůrazňují, že studenti by nevěděli, co mají dělat nebo by to pro ně bylo nesrozumitelné. Tělocvičné názvosloví jsou pro některé žáky obtížné a kostrbaté, a proto preferují jednodušší a srozumitelnější informace. Existují také respondenti, kteří nejsou vystudovaní tělocvikáři, a proto se necítí pohodlně používat odborné termíny. Pro ně není důležité používat tělocvičné názvosloví a raději se vyjadřují uvolněně a neodborně. Nicméně občas ho používají. Někteří respondenti nevidí potřebu používat tělocvičné názvosloví, protože není důležité pro výuku tělesné výchovy. Další skupina respondentů odpověděla, že se někdy zaměřují na popis cviků a správnost provedení, aniž by se soustředili na odborné termíny. Dalším důvodem je, že žáci nechápou tělocvičné názvosloví. Při jeho používání se na některé respondenty dívali nechápavým pohledem a museli jim vysvětlit, co to znamená. Celkově lze říct, že respondenti preferují jednodušší a srozumitelnější instrukce a pojmy, které žáci snadno pochopí. Zohledňují potřeby svých žáků a snaží se komunikovat způsobem, který je pro ně přístupný a srozumitelný.

Celkové výsledky této otázky tedy ukazují, že 7 respondentů uvedlo, že tělocvičné názvosloví nepoužívají v hodinách proto, že by jim žáci nerozuměli. Další skupina tvoří 8 respondentů, přičemž jejich důvod nevyužívání názvosloví v hodinách tělesné výchovy je ten, že to neshledávají nutným nebo důležitým. Pedagogové, kteří názvosloví využívají jen minimálně, přesto označili, že ho nepoužívají, tvoří skupinu 3 respondentů a poslední skupinu tvoří jeden respondent, který odpověděl, že není vystudovaný tělocvikář, a tak jeho odborné vzdělání nezahrnuje specifickou přípravu o oblasti tělocvičného názvosloví.

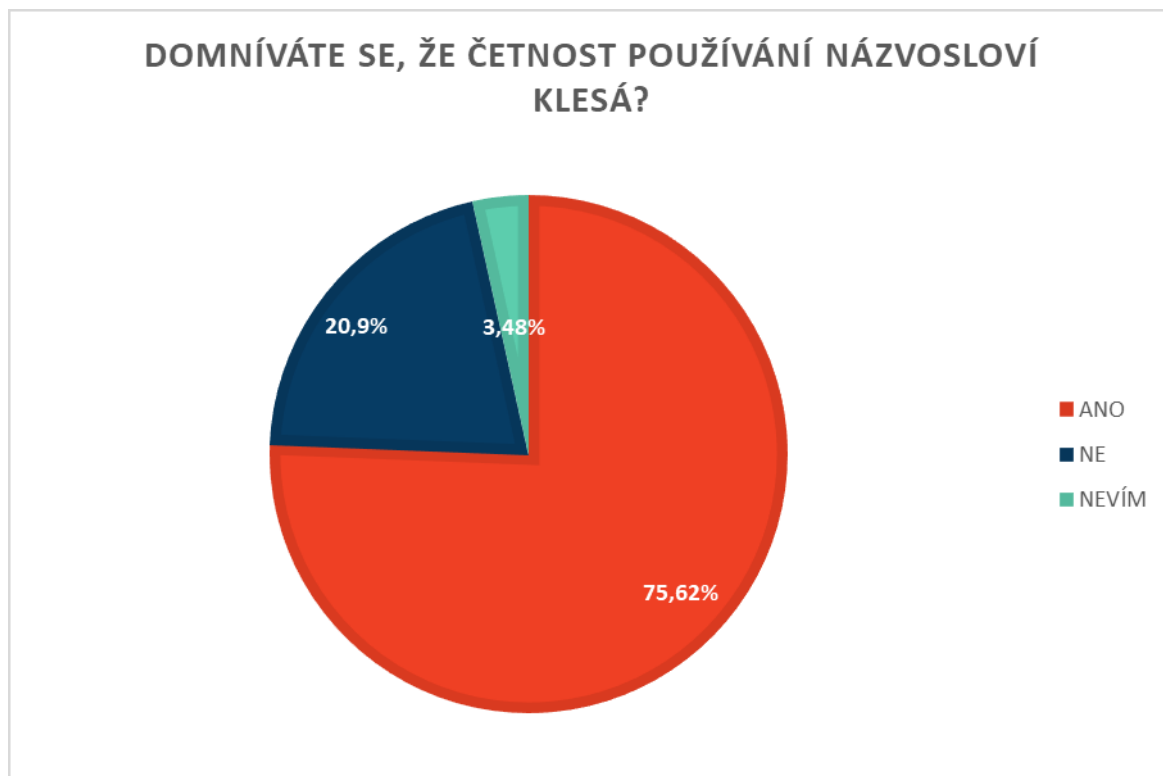
18. Dbáte na používání názvosloví Vašimi žáky?

Graf 19- Dbalost pedagogů na uplatnění tělocvičného názvosloví žáky při hodinách TV (vlastní zdroj)

Na základě získaných výsledků se ukazuje, jak učitelé vnímají a používají názvosloví ve vztahu ke svým žákům. Toto šetření bylo provedeno mezi 201 respondenty. Z celkového počtu respondentů, většina, přesněji 66,67 %, což odpovídá 134 jednotlivcům, uvedla, že nedbají na používání tělocvičného názvosloví svými žáky. Tito respondenti považují jiné aspekty výuky za důležitější nebo to ani oni sami nepoužívají ve své praxi. Dalším možným důvodem je neformální styl vztahu s žáky nebo jednoduše nevidí potřebu důsledného používání názvosloví jako podstatné pro kvalitu výuky. Na druhou stranu, celkem 33,33 % respondentů, což v absolutních číslech představuje 67 učitelů, potvrdilo, že na používání tělocvičného názvosloví žáky dbají. Tito učitelé se zřejmě snaží dodržovat určité normy a pravidla v komunikaci a výuce a považují názvosloví za důležité. Mohou to být učitelé, kteří dávají velký důraz na správnou terminologii a formální strukturu výuky či je to důležité pro konkrétní obor, který žáci studují.

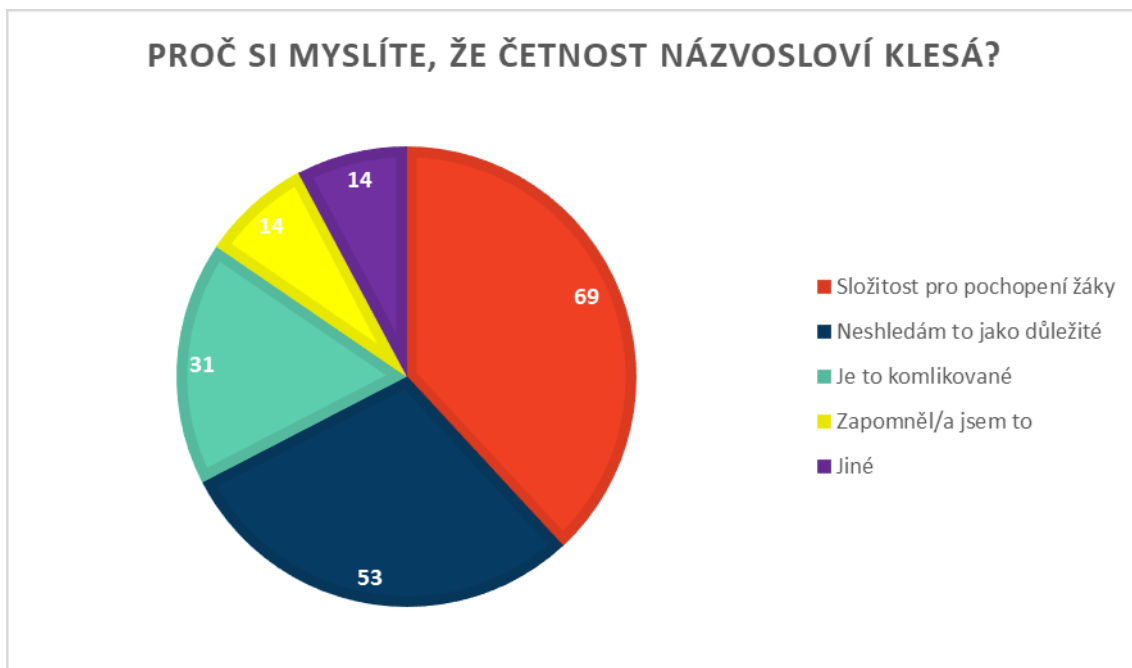
19. Domníváte se, že četnost používání názvosloví klesá?

Graf 20-Pohled pedagogů na současný stav tělocvičného názvosloví (vlastní zdroj)

Výsledky této otázky ukazují následující trendy týkající se používání názvosloví. Celkově se podařilo získat odpovědi od 201 respondentů, přičemž velká většina, konkrétně 75,62 %, což odpovídá 152 pedagogům, potvrdila tento trend. Výsledky naznačují, že četnost používání názvosloví skutečně klesá. Další významná skupina respondentů, konkrétně 20,9 %, což je 42 pedagogů, se při odpovědi na otázku cítila nejistě. Tito respondenti uvedli, že neví, zda četnost tělocvičného názvosloví klesá. Zajímavé je, že pouze malá část respondentů, pouhých 3,48 %, což je 7 pedagogů, vyjádřila názor, že četnost používání názvosloví neklesá.

20. Proč si myslíte, že četnost názvosloví klesá?

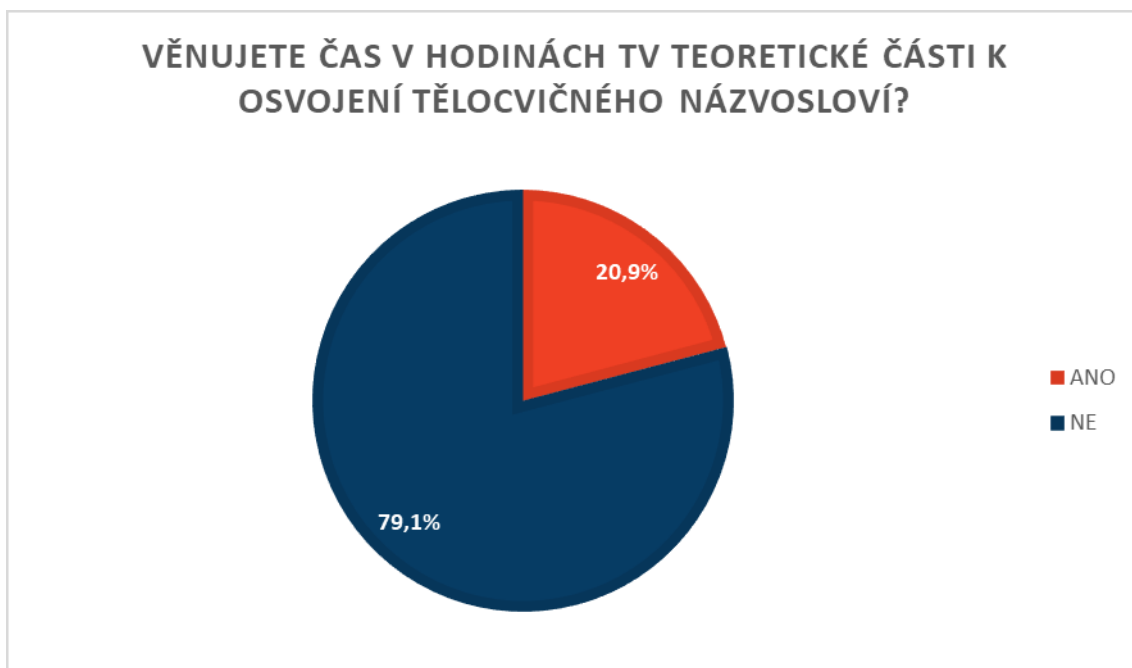

Graf 21- Vyjádření pedagogů na domněnku klesajícího názvosloví (vlastní zdroj)

Užívání názvosloví stále více upadá na úkor jednoduchému slovníku. Z průzkumu vyplývá, že jedním z hlavních důvodů, proč je užívání názvosloví na ústupu, je jeho složitost pro pochopení ze strany žáků. Toto tvrzení podpořilo celkem 69 respondentů, což představuje značných 45,39 % z celkových 152 dotázaných. Dalším důvodem, který přispívá k poklesu četnosti užívání názvosloví, je dle dotázaných jeho nízká důležitost. Toto tvrzení bylo podpořeno 53 respondenty, což činí 34,87 % z celkového počtu. Tito pedagogové necítí, že by bylo názvosloví nějak zvlášť důležité, a proto ho nevyužívají tak často. Pokud jde o komplikovanost názvosloví, 31 respondentů (20,39 %) uvedlo, že ho považuje za příliš komplikované. Tato skupina má zřejmě potíže s pochopením názvosloví a využíváním názvosloví, což je další faktor, který přispívá k jeho klesajícímu využívání. Dále 14 respondentů uvedlo, že zapomněli na názvosloví, což je další důležitý aspekt, který je třeba vzít v úvahu. Existují také další, méně časté důvody pro klesající trend užívání názvosloví. Mezi tyto důvody patří například to, že dříve byla tělesná výchova jiná a náročnější, což uvedl jeden respondent. Další respondenti uvedli, že žáci nemají znalosti názvosloví již ze základní školy. Někteří označili názvosloví za archaické. Jiní učitelé se domnívají, že si nepoužíváním zjednodušují svou práci. Z těchto odpovědí

lze usuzovat, že existuje mnoho faktorů, které přispívají k tomu, aby četnost používání názvosloví mělo klesající tendenci. Zdá se, že hlavním důvodem je subjektivní vnímání názvosloví jako obtížné a nedůležité jak pro pedagogy, tak i žáky.

21. Věnujete čas v hodinách TV teoretické části k osvojení tělocvičného názvosloví?

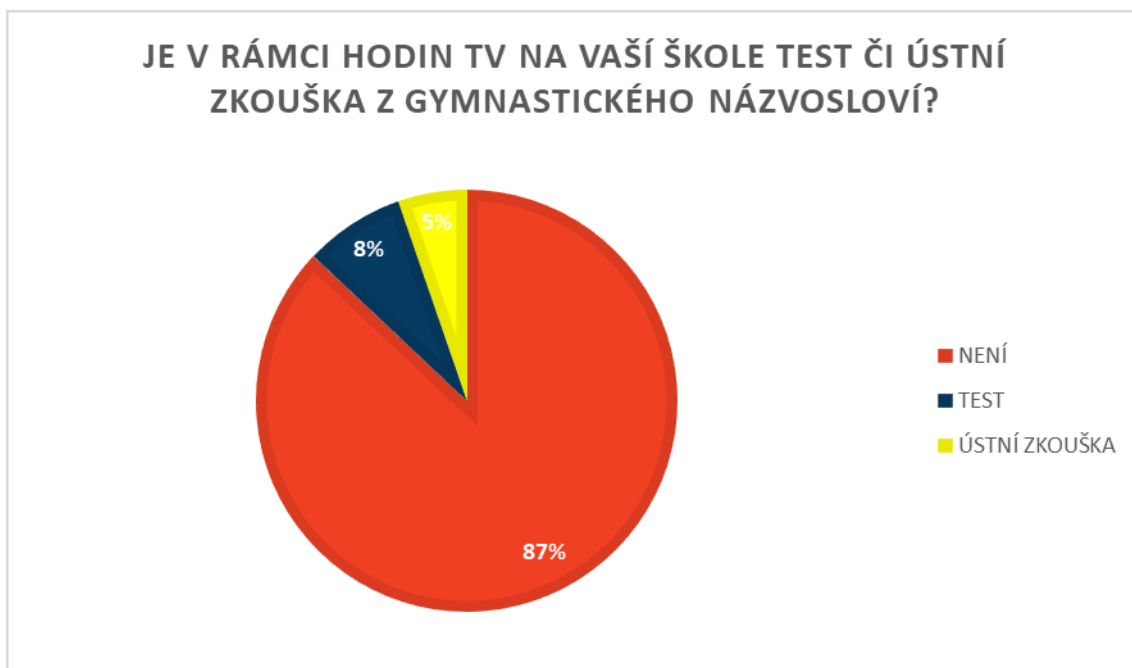

Graf 22- Teoretická část tělocvičného názvosloví při vyučovacích hodinách TV (vlastní zdroj)

Z grafu č. 22 je na první pohled patrné že 79,1 % respondentů přiznalo, že vůbec nevěnuje čas seznámení svých žáků s tělocvičným názvoslovím během hodin tělesné výchovy. Jejich odpovědi naznačují, že tělesná výchova je pro ně především praxí orientovanou činností, kde je hlavní důraz kladen na pohyb a na fyzickou aktivitu. Nicméně, na druhé straně spektra, máme menšinu 20,9 % respondentů, kteří uvedli, že se ve svých hodinách tělesné výchovy věnují teoretickému studiu tělocvičného názvosloví. Tito respondenti zdůrazňují hodnotu teorie jako doplňkového prvku ke cvičení. Z výsledků lze usuzovat, že respondenti považují pochopení tělocvičného názvosloví za základní pro hlubší porozumění tělesným cvičením, které využívají. Dalším možným důvodem je, že vyučují na střední škole, která má pedagogické zaměření. Takže i když

jsou odpovědi na tuto otázku rozděleny, převažuje odpověď, že teoretická část k osvojení si tělocvičného názvosloví není zásadní částí hodin tělesné výchovy.

22. Je v rámci hodin TV na Vaší škole test či ústní zkouška z gymnastického názvosloví?

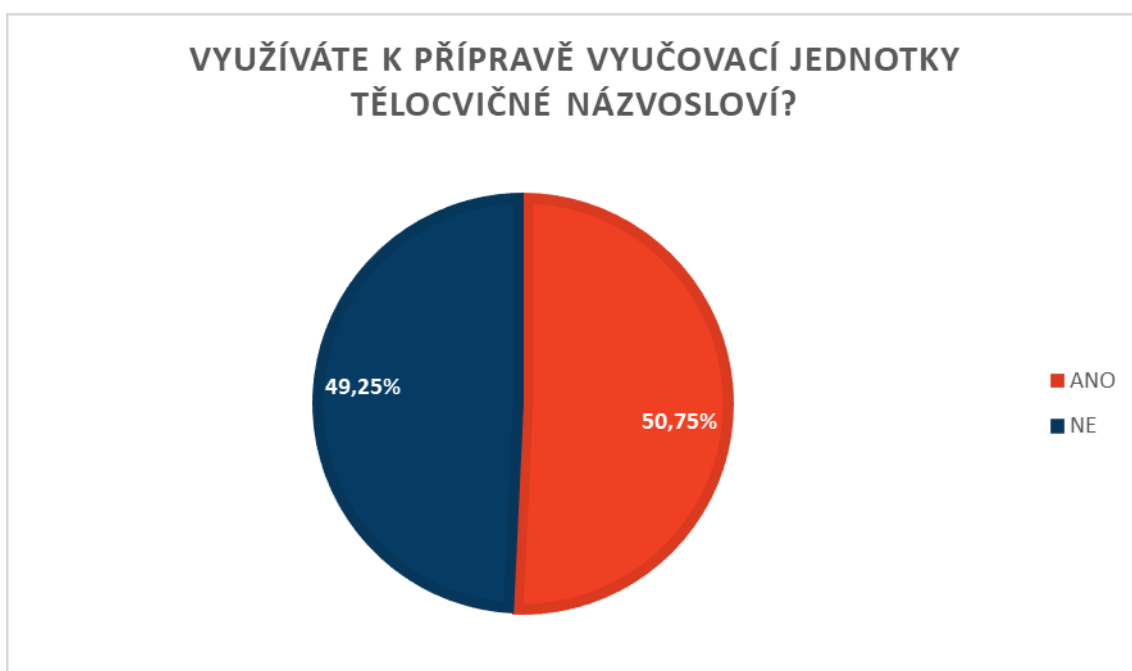

Graf 23- Výstupní zkouška z tělocvičného názvosloví (vlastní zdroj)

Při pohledu na předložený graf č. 23 je zřejmé, že velká většina pedagogů, konkrétně 181 z nich, uvedla, že na jejich škole neexistuje žádný specifický test či ústní zkouška z tělocvičného názvosloví. Tento výsledek je významný, protože ukazuje, že téměř všechny školy, které jsou zahrnuty v tomto dotazníku, nemají tento druh testu v učebním plánu. Pokud se podíváme blíže na zbývající část, zjistíme, že pouze 16 respondentů uvedlo, že na jejich škole se píše písemný test z tělocvičného názvosloví. To je poměrně nízký počet a může to naznačovat, že testování studentů v této oblasti není považováno za klíčovou součást jejich vzdělávání. Dalších 11 respondentů zmínilo, že žáky testují z tělocvičného názvosloví pomocí ústní zkoušky. Toto číslo je ještě nižší než procento těch, kteří píší písemné testy. Z těchto údajů vyplývá, že ze skupiny dotazovaných respondentů, na většině středních škol a víceletých gymnázií, není součástí hodin tělesné

výchovy test ani ústní zkouška z tělocvičného názvosloví. Tato skutečnost může mít různé důvody. Může to být způsobeno školními osnovami, ve kterých není zahrnuta tato povinnost. Případně respondenti subjektivně uvádí, že tento druh testu není pro studenty přínosný. Celkově lze tedy říci, že většina škol se nesoustředí na testování žáků v oblasti tělocvičného názvosloví.

23. Využíváte k přípravě vyučovací jednotky tělocvičné názvosloví?

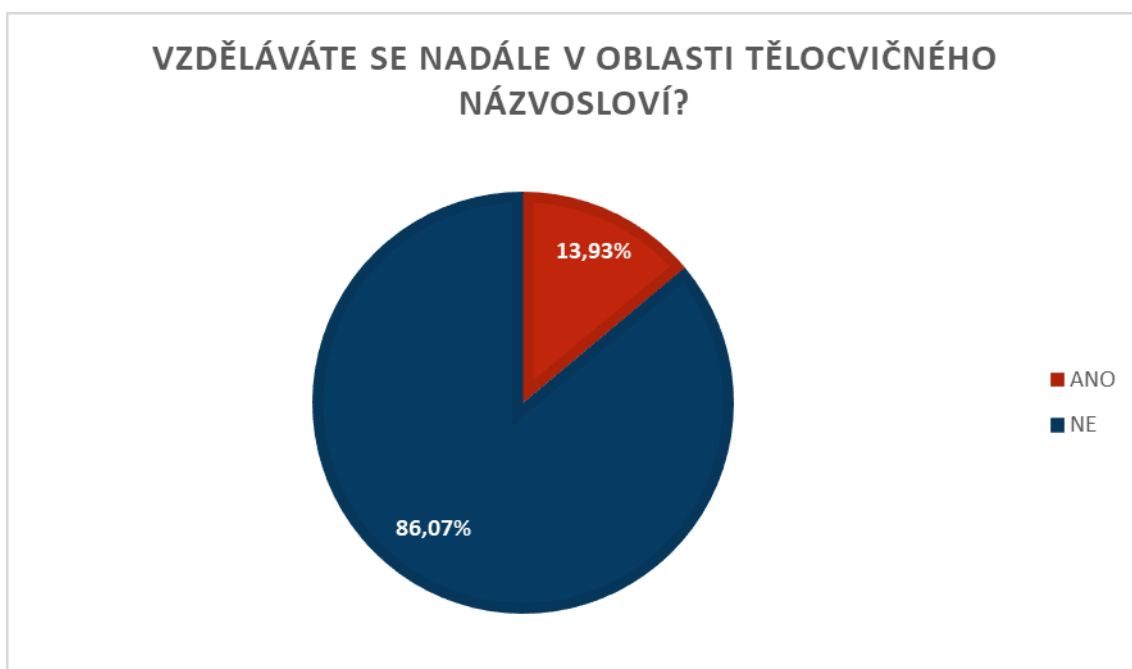

Graf 24- Příprava vyučovací jednotky pomocí tělocvičného názvosloví (vlastní zdroj)

Na základě zhodnocení výsledků z dotazníku bylo zjištěno, že respondenti se rozdělili přibližně na polovinu v otázce využívání tělocvičného názvosloví při přípravě vyučovacích jednotek. Toto rozdělení je poměrně vyvážené a ukazuje různorodé názory a zvyklosti mezi pedagogy. Konkrétně téměř 51 % respondentů, přesněji 50,75 %, odpovědělo, že využívají tělocvičné názvosloví při přípravě svých vyučovacích jednotek. Na druhé straně, téměř polovina respondentů, konkrétně 49,25 %, uvedla, že tělocvičné názvosloví při přípravě vyučovacích jednotek nevyužívají. Tito učitelé mohou mít různé důvody pro to, proč se rozhodli nevyužívat tělocvičné názvosloví při přípravě vyučovacích jednotek. Je možné, že nemají názvosloví tak zažité, a proto je to zdlouhavé

k využití nebo využívají svých metod k přípravě. Alternativně mohou využívat jiné metody, který je pro studenty a pro účely pedagogů srozumitelnější. Tento výsledek naznačuje, že je při přípravě vyučovacích jednotek používání tělocvičného názvosloví rozšířené, ale zároveň existuje také značná část pedagogů, kteří ho při přípravě nepoužívají. Rozdíl v názorech a postojích může být dán individuálními preferencemi učitelů, metodami výuky, které upřednostňují, nebo specifickými požadavky, které si kladou. Každý pedagog má svůj vlastní styl výuky a může tak upřednostňovat různé metody a nástroje, které mu pomáhají dosáhnout nejlepší výsledků při přípravě výuky.

24. Vzděláváte se nadále v oblasti tělocvičného názvosloví?

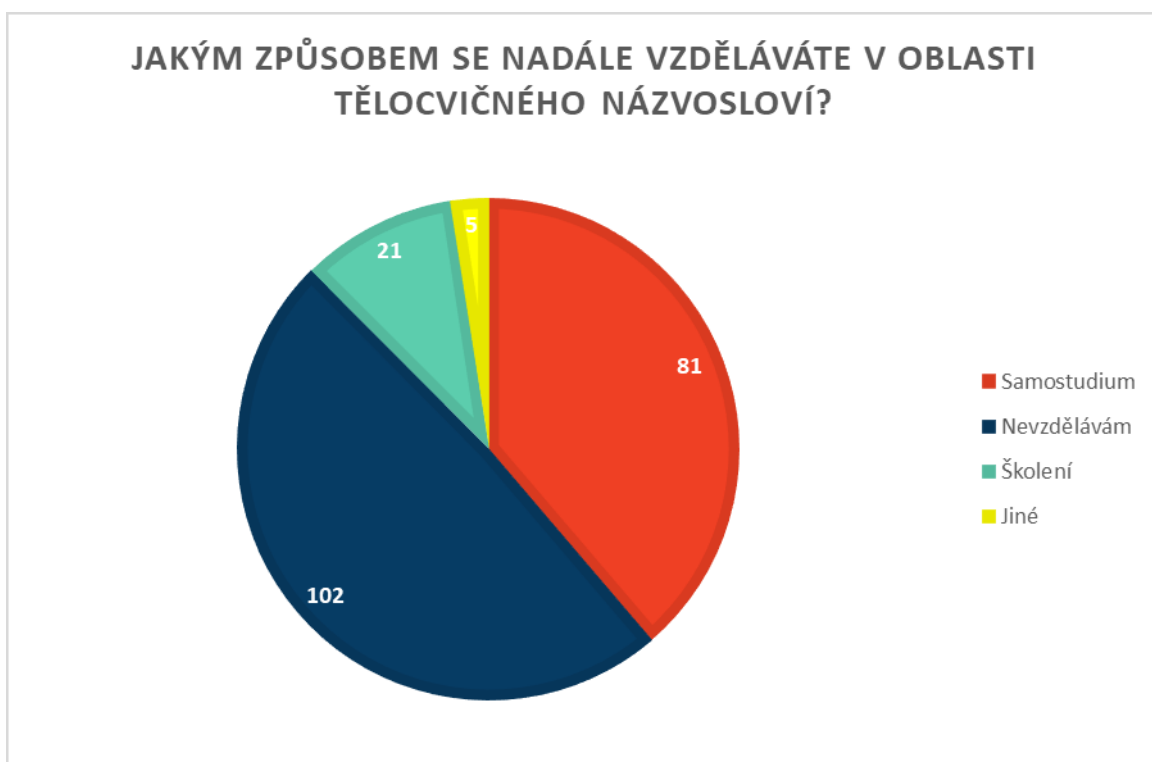

Graf 25- Vzdělávání v oblasti tělocvičného názvosloví (vlastní zdroj)

Z analýzy odpovědí na otázku, zda se respondenti nadále vzdělávají v oblasti tělocvičného názvosloví, můžeme pozorovat, že většina respondentů, konkrétně 86,07 %, uvedla, že se v této oblasti již dalšímu vzdělávání nevěnuje. Tento výsledek přináší řadu otázek ohledně přístupu respondentů k názvosloví v každodenní praxi i v budoucnu. Zmiňovaných 173 respondentů se subjektivně domnívá, že mají dostatečnou úroveň znalostí a dovedností v oblasti tělocvičného názvosloví a nemají potřebu či zájem se v ní

nadále vzdělávat. Můžeme se domnívat, zda toto rozhodnutí plynulo z jejich sebevědomí, komfortu se stávající úrovní vzdělání nebo možná nedostatku času či jiných zdrojů potřebných k dalšímu studiu. Na druhou stranu, menší část respondentů, tedy 13,93 %, uvedla, že v oblasti tělocvičného názvosloví se nadále vzdělává. Tento výsledek je stejně důležitý a otevírá prostor pro další zkoumání. Tato skupina se rozhodla pokračovat ve svém profesním růstu a zdá se, že si uvědomuje důležitost neustálého vzdělávání. Dalo by se říci, že tato odpověď může naznačovat, že se jedná o jedince, kteří jsou otevřeni novým zkušenostem, učení a zdokonalování se ve svém oboru. Z odpovědí na tuto otázku vyplývá pestrý obraz o rozdílných přístupech ke vzdělávání v oblasti tělocvičného názvosloví. Zatímco většina se již považuje za dostatečně vzdělanou, menší část stále usiluje o další zdokonalování se.

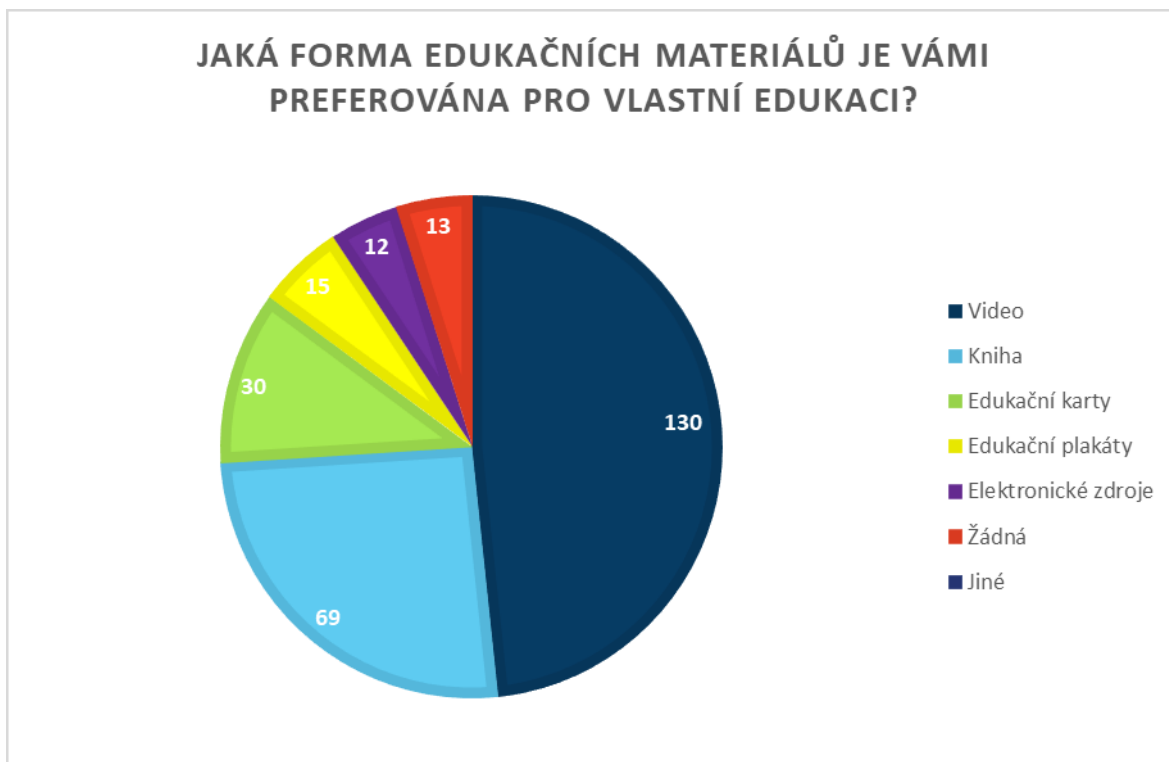
25. Jakým způsobem se nadále vzděláváte v oblasti tělocvičného názvosloví?

Graf 26- Způsob vzdělávání v oblasti tělocvičného názvosloví (vlastní zdroj)

Otázka č. 26 na grafu č. 25 přináší odpovědi v oblasti osobního vzdělávání pedagogů v odborné terminologii. Nejčastější odpověď respondentů byla, že se nadále nevzdělávají v této oblasti. Celkem 102 dotázaných se rozhodlo pro tuto odpověď, což je výrazná většina oproti ostatním způsobům. Tato skupina může být tvořena učiteli, kteří již považují své znalosti v této oblasti za dostatečné nebo těmi, kteří se rozhodli soustředit na jiné oblasti. To může naznačovat, že tělocvičné názvosloví není pro ně prioritou nebo že si myslí, že si osvojení těchto dovedností vyžaduje větší úsilí, než jsou ochotni věnovat. Dalších 81 respondentů uvedlo, že se vzdělávají samostudiem. Tato metoda vzdělávání je obecně preferována pro její pružnost a možnost učit se vlastním tempem. Je zde patrná míra samostatnosti a snaha o osobní rozvoj. Školení jako formu vzdělávání zvolilo 21 respondentů. Tyto osoby možná upřednostňují strukturovanější a řízenější formu vzdělávání nebo chtějí mít možnost diskutovat a konzultovat své poznatky s odborníky. Jen o něco menší počet respondentů, 11, uvedlo jinou možnost vzdělávání. Ty se skládaly z velmi specifických odpovědí a zahrnovaly pouze jednotlivé respondenty. Zahrnovaly například využívání internetu pro vzdělávání, pasivní vzdělávání na seminářích nebo někteří respondenti uvedli, že se vzdělávají v jiných oblastech, které považují za důležitější. To ukazuje, že zatímco tělocvičné názvosloví je pro některé důležité, existují také jiné oblasti, které jsou pro ně prioritou. Celkově lze říct, že existuje různá míra zájmu a angažovanosti v oblasti dalšího vzdělávání tělocvičného názvosloví.

26. Jaká forma edukačních materiálů je Vámi preferována pro vlastní edukaci?

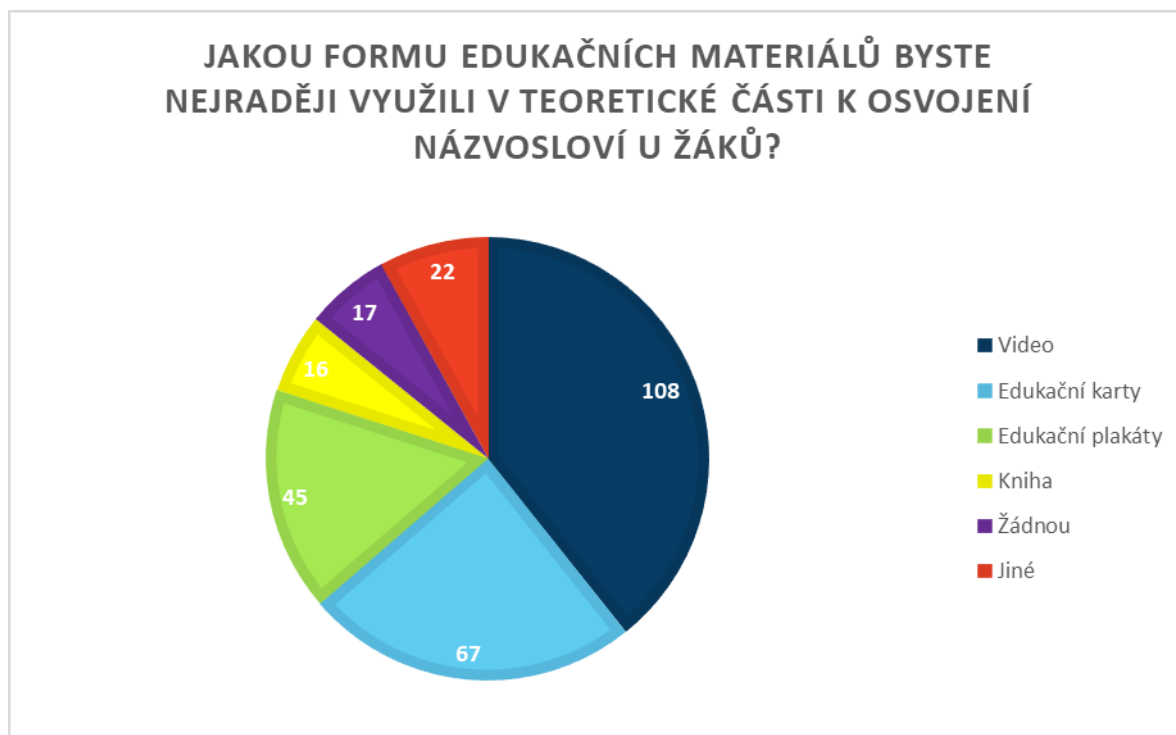

Graf 27- Preferovaná forma edukačních materiálů pedagogů (vlastní zdroj)

Z analýzy poskytnutých odpovědí v průzkumu vyplývá, že nejčastěji preferovanou formou edukačních materiálů pro vlastní edukaci pedagogů je forma videí. Celkem 130 respondentů zvolilo tuto odpověď, což představuje 64,68 % z celkového počtu dotazovaných. Pedagogové zmínili, že právě videa jim nejvíce vyhovují jako inspirace pro jejich vzdělávací cestu. Druhou nejčastěji zvolenou formou edukačních materiálů byla kniha. Zde již byl rozdíl mezi respondenty znatelný. Pouze 69 z nich totiž uvedlo, že dávají přednost knihám před jinými možnostmi. I přesto je ale tato forma stále poměrně oblíbená a byla zvolena jako druhá nejčastější mezi dotazovanými. Ostatní formy materiálů, jako jsou například edukační karty, edukační plakáty či internet samotný, se ukázaly být méně oblíbené mezi respondenty. Tyto alternativy byly vybrány v menší míře, což naznačuje, že pro většinu lidí nejsou tak atraktivní jako videa a knihy. Je zajímavé poznamenat, že někteří respondenti uvedli vlastní odpovědi, které nebyly součástí nabízených možností. Mezi tyto specifické zdroje informací patřily například materiály vysoké školy, na které studovali, elektronická skripta či své soukromé

materiály. Tento fakt poukazuje na to, že každý jednatlivec má svůj unikátní způsob učení a preferuje různorodé zdroje informací.

27. Jakou formu edukačních materiálů byste nejraději využili v teoretické části k osvojení názvosloví u žáků?

Graf 28- Preferovaná forma edukačních materiálů pro edukaci žáků (vlastní zdroj)

Podle výsledů této otázky se ukázalo, že se 108 respondentů rozhodlo pro využití videa jako edukačního materiálu při osvojování si názvosloví u žáků. Tento výsledek poukazuje na popularitu videí, které mohou být atraktivním způsobem prezentace a vysvětlení různých pojmů a názvosloví. Videá nabízejí možnost interaktivní prezentace, což může pomoci žákům lépe si názvosloví osvojit. Díky tomu se stávají efektivním nástrojem pro výuku a učení. Kromě toho mají videa schopnost zaujmout pozornost žáků a udržet jejich zájem daleko déle než tradiční metody výuky. Druhou nejčastější odpovědí byly edukační karty, které by k osvojení názvosloví u žáků volilo 67 respondentů. Edukační karty jsou další oblíbenou metodou výuky, která má své výhody při osvojování si názvosloví. Výhodou edukačních karet je, že mohou být použity přímo ve výuce tělesné

výchovy. To umožňuje žákům snadno se seznámit s novými pojmy a způsoby myšlení prostřednictvím fyzické aktivity. Navíc edukační karty lze snadno přizpůsobit potřebám jednotlivým studentů, což činí tento způsob výuky flexibilním. Celkově vzato, jak videa, tak edukační karty mají své místo v osvojování si názvosloví u žáků. Oba tyto nástroje nabízejí různé metody prezentace informací a jejich osvojení, což zvyšuje šance na úspěch ve vzdělávacím procesu. Je důležité rozpoznat sílu obou metod a použít je podle potřeb a schopností jednotlivých žáků, aby bylo dosaženo co nejlepšího možného vzdělávacího zážitku.

3.6 Diskuze

První vědeckou otázkou jsme se ptali, zda všichni pedagogové tělesné výchovy prošli výukou tělocvičného názvosloví v rámci vysokoškolského studia. V rámci vysokoškolského studia mělo 185 respondentů, z celkových 201, předmět, jehož obsah byl zaměřen i na výuku tělocvičného názvosloví. Pouze 13 respondentů v rámci svého vysokoškolského studia tento předmět nemělo. Z dotazníkového šetření vyplývá, že i přes několik výjimek se většina pedagogů tělesné výchovy seznámí s tělocvičným názvoslovím během svého vysokoškolského studia. Otázkou zůstává, jaké konkrétní parametry výuka tělocvičného názvosloví na různých typech vysokých škol má. Lze předpokládat, že vysokoškolská instituce by měla být zárukou kvalitní a odborné výuky této oblasti.

Druhou vědeckou otázkou jsme se ptali, zda převážná část pedagogů tělesné výchovy na středních školách využívá tělocvičné názvosloví při výuce tělesné výchovy. Ze získaných dat vyplývá, že 182 respondentů z celkového počtu 201 odpovědělo, že při výuce tělesné výchovy tělocvičné názvosloví používají. Pouze 37 z nich dbá na používání názvosloví žáky v hodinách tělesné výchovy. Z elektronického dotazníku je patrné, že na používání gymnastického názvosloví dbají nejvíce učitelé víceletých gymnázií a to konkrétně 31 pedagogů. Data ukazují, že 15 pedagogů, kteří vyučují tělesnou výchovu na středních odborných školách pedagogických, dbá na používání tělocvičného názvosloví u svých žáků. Z celkového vzorku probandů vyučujících na středních odborných školách je 30, kteří vyučují na jiném typu střední školy než na školách pedagogických. Zajímavým faktem je, že dva pedagogové středních odborných učilišť, z celkových 7 zapojených do

dotazníku, dbají na používání názvosloví jejich žáky při výuce tělesné výchovy. Jak bylo dříve uvedeno, 182 respondentů používá tělocvičné názvosloví obecně při výuce tělesné výchovy a jen 14 z nich ho nepoužívá ve vyučovacích hodinách s negymnastickým obsahem. Celkem 37 respondentů označilo střední školu s maturitou, jako typ školy, na kterém vyučují, ovšem je nám známo, že celkový počet je vyšší, neboť některé střední školy jsou složené jak z gymnázia, tak i střední odborné školy.

Třetí vědeckou otázkou jsme se ptali, zda tělocvičné názvosloví je využíváno pedagogy na víceletých gymnáziích více, než na ostatních typech středních škol. Z celkového počtu respondentů, konkrétně 182, pouze 70 z nich vyučuje tělesnou výchovu na víceletých gymnáziích a používají v hodinách tělocvičné názvosloví, což tvoří 87,5 % z celkového počtu víceletých gymnázií zapojených do tohoto dotazníku. Převážnou většinu tvoří pedagogové, kteří vyučují na středních odborných školách a používají v hodinách tělesné výchovy názvosloví, konkrétně 123, což tvoří 93,2 % z celkového počtu zapojených středních odborných škol do tohoto dotazníku. Neočekávaným výsledkem byl výsledek 7 středních odborných učilišť, na kterých pedagogové používají tělocvičné názvosloví v rámci vyučovacích hodin tělesné výchovy. Tento výsledek tvoří 100% ze všech zapojených odborných učilišť v tomto dotazníku. I když výsledek odborných učilišť tvoří 100%, není možné to zobecnit vůči velikosti vzorku ostatních zapojených středních škol a víceletých gymnázií.

Čtvrtá vědecká otázka je zaměřena na edukační materiály zaměřené na tělocvičné názvosloví. Konkrétně byla vědecká otázka formulována, zda pedagogové tělesné výchovy na středních školách a víceletých gymnáziích preferují k osobní edukaci v oblasti tělocvičného názvosloví knihu před ostatními zdroji. Z výsledků elektronického dotazníku je jednoznačné, že nejoblíbenějším materiálem pro samostudium je video, které preferuje 130 dotázaných. Druhým nejčastěji preferovaným edukačním materiálem je kniha, kterou zvolilo 69 respondentů. Třetí nejčastější jsou edukační karty, které zvolilo 30 pedagogů. Data k této vědecké otázce byly získány celkem od 201 respondentů, a přesto je součet odpovědí i jen u tří nejpreferovanějších edukačních materiálů vyšší. Je to dáno tím, že respondenti mohli vybrat více odpovědí, či dopsat svou vlastní.

4 Závěr

Výsledky analýzy dotazníkového šetření nám poskytly informace o tom, že většina pedagogů, středních škol a víceletých gymnázií, tělocvičné názvosloví používá, ale v omezené míře. Toto zjištění by mohlo naznačovat, že pedagogové mají sice základní povědomí o tělocvičném názvosloví, ale využívají ho pouze při jednoduchých cvicích a základních polohách těla. Důvodem, proč pedagogové nevyužívají tělocvičné názvosloví v plném rozsahu je, že studenti nejsou schopni složitější názvosloví pochopit bez předchozí teoretické výuky, jen na základě jejich deduktivních schopností. Studenti mají schopnost vydedukovat základní pojmy tělocvičného názvosloví bez předchozí znalosti. To znamená, že pokud se setkají s pojmem, označující základní polohu či pohyb těla, který jim není dříve známý, dokážou si často vyvodit jeho význam. Z toho vyplývá, že základním nedostatkem studentů středních škol je pravděpodobně neznalost názvosloví již ze základního vzdělávání.

Jedním z možných řešení tohoto problému by mohlo být zavedení i teoretické části výuky tělesné výchovy nebo důsledné používání tělovýchovné terminologie při praktickém vyučování. Tím by se mohlo docílit sjednocení společného jazyka mezi studentem a pedagogem. Sjednocení by pak vedlo k lepšímu porozumění a efektivnější komunikaci, tedy přenosu pokynů a instrukcí v průběhu vyučovací jednotky. To by vedlo k vyšší efektivitě výuky a hlubšímu pochopení techniky, a tím i kvality cvičení.

Přestože data naznačují klesající tendenci v používání tělocvičného názvosloví ve výuce tělesné výchovy a určité nedostatky v současném systému výuky tělocvičného názvosloví, jsem přesvědčena, že existují možnosti, jak tuto situaci zlepšit a případně dále zkoumat pro jeho zlepšení. Věříme, že doporučení by mohla přispět k vytvoření lepšího vzdělávacího prostředí a poskytnout pedagogům do praxe podpůrné materiály.

5 Citovaná literatura

1. APPELT, Karel a Miroslav LIBRA. Základy názvosloví tělesných cvičení. 2. upravené vydání. Praha: Vysoká škola tělesné výchovy a sportu Palestra, spol. s.r.o.. ISBN 978-80-87723-62-3.
2. APPELT, Karel a Miroslav LIBRA. Gymnastické názvosloví: cvičení prostná a akrobatická. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-714-3.
3. APPELT, Karel, Draha HORÁKOVÁ a Lubomír NOVOTNÝ. Názvosloví pro cvičitele. Praha: Olympia, 1989. ISBN 80-7033-011-2. Cvičitel ZRTV.
4. APPELT, Karel, Miroslav LIBRA a Irena STEJSKALOVÁ. Základy názvosloví tělesných cvičení. Praha: Akademie tělesné výchovy a sportu Palestra,.
5. BALADA, Jan. Rámcový vzdělávací program pro gymnázia: RVP G. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, c2007. ISBN 978-80-87000-11-3.
6. Bee Bot rozcvička [online]. Učitelé učitelům, 2023 [cit. 28. 6. 2023]. Dostupné z <https://uciteleucitelum.cz/material/informatika/bee-bot-rozcvicka>
7. BOČKOVÁ, Jana a Helena JARKOVSKÁ. Džezgymnastika: Praha: Český ústřední výbor ČSTV, 1986
8. BRYKIN, Alexandr Timofejevič. Gimnastičeskaja terminologija. Moskva : Fizkultura i sport, 1959.
9. DIGRÍN, Jiří. Názvosloví cvičení prostných [online]. Liberec: TUL Liberec, 2020 [cit. 2. 7. 2023]. Dostupné z: https://ktv.fp.tul.cz/images/zamestnanci/jiri.dygrin/Nazvoslovi_cviceni_prostnych.ppt
10. FIALA, Václav. Základní názvosloví tělesných cvičení. Praha: Olympia, 1971.
11. FORMÁNKOVÁ, Soňa. Základní gymnastika - názvosloví nejčastěji používaných postojů, poloh a pohybů (cvičení prostná). 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011. ISBN 978-80-244-2759-1.
12. Gymnastika. Fakulta tělesné výchovy a sportu [online]. Praha: Fakulta tělesné výchovy a sportu. 2018. [cit. 29. 6. 2023]. Dostupné z: <https://ftvs.cuni.cz/FTVS-1323.html>
13. HORÁKOVÁ, Draha. Názvosloví cvičení s náčiním. Praha: ČÚV ČSTV ZRTV prostřednictvím podniku ČO ČSTV Sportpropag, 1984

14. HRČKA, Jozef a Zlata WÁLOVÁ. *Gymnastika pri modernej hudbe*. 2. preprac. vyd. Bratislava: Šport, 1980. Šport a zdravie.
15. CHOVAN, Július. *Výklad cvičení prostrných*. Bratislava: Slovenský výbor pre telesnú výchovu a šport, 1956.
16. CHOVAN, Július. *Názvoslovie prostrných cvičení*. Bratislava: Slovenský výbor pre telesnú výchovu a šport, 1956.
17. CHOVAN, Július. *Názvoslovie telesných cvičení a ich triedenie*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1972.
18. CHOVAN, Július. *Príručka pre cvičiteľa*. Bratislava: Šport, 1959.
19. CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitatívneho výzkumu*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. *Pedagogika (Grada)*. ISBN 978-80-247-5326-3.
20. CHRUDIMSKÝ, Jan. *Gymnastika v obrazech*. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2012. ISBN 978-80-86317-91-5.
21. Katedra gymnastiky. *Základní gymnastika* [online]. Praha: Univerzita Karlova, 2009 [cit. 29. 6. 2023]. Dostupné z: https://ftvs.cuni.cz/FTVS-2761-version1-zakladni_gymnastika.pdf
22. Kolektiv pracovníků tělovýchovného odd. ÚRO. *Tělocvičné názvosloví: cvičení prostrných a cvičení na náradí v obrázcích*. Praha: Práce, 1954. Odborářská tělovýchova.
23. KOVAŘÍKOVÁ, Klára. *Aerobik a fitness*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2017. ISBN 978-80-246-3649-8.
24. LIVOROVÁ, Helena, Blažena PETROVÁ a Marie FREYOVÁ. *Názvosloví cvičení s náčiním v moderní gymnastice*. Praha: Sportpropag, 1988. Metodický dopis.
25. *Metodika TV* [online]. *Pedagogika - Učitelům a studentům*, 2019 [cit. 2. 7. 2023]. Dostupné z <https://skolni.eu/pedagogika/metodika/metodika-tv/>
26. Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV): *Střední odborná učiliště* [online]. Praha: NÚV - Národní ústav pro vzdělávání, ©2011–2022 [cit. 1. 4. 2023]. Dostupné z: <https://archiv-nuv.npi.cz/t/stredni-odborna-uciliste.html>

27. Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků: Střední odborné školy [online]. Praha: NÚV - Národní ústav pro vzdělávání, ©2011–2022 [cit. 1. 5. 2023]. Dostupné z: <https://archiv-nuv.npi.cz/t/stredni-odborne-skoly-sos.html>
28. Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků: Střední vzdělávání [online]. Praha: NÚV - Národní ústav pro vzdělávání, ©2011–2022 [cit. 1. 5. 2023]. Dostupné z: <https://archiv-nuv.npi.cz/t/stredni-vzdelavani.html>
29. Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků [online]. Praha: NÚV - Národní ústav pro vzdělávání, ©2011–2022 [cit. 1. 5. 2023]. Dostupné z: <https://archiv-nuv.npi.cz/t/gymnazia.html>
30. Názvosloví cvičení prostných [online]. Praha: Univerzita Karlova, 2015 [cit. 2. 7. 2023]. Dostupné z: https://ftvs.cuni.cz/FTVS-1323-version1-g2_5lekce.pdf
31. Organizace a struktura vzdělávacího systému. [online]. Praha: Evropská komise. 28. 5. 2023. [cit. 1. 6. 2023]. Dostupné z: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/cs/national-education-systems/czech-republic/organizace-struktura-vzdelavaciho-systemu>
32. PETR, Otto. Názvosloví. Praha: Tyršův ústav pro tělesnou výchovu a sport, 195?
33. POTOČKOVÁ, Marie a Jindřich ZÁVODNÍK. Názvosloví tělesných cvičení: [určeno] pro posluchače fak. pedagogické. Praha: SPN, 1953.
34. Rámcový vzdělávací program pro gymnázia. [online]. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze. 2007. [cit. 22. 5. 2023]. Dostupné z: https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2020/08/RVPGSP-2007-07_final.pdf
35. Rámcový vzdělávací program pro gymnázia. [online]. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze. 2007b. [cit. 21. 5. 2023]. Dostupné z: https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2020/08/RVPG-2007-07_final.pdf
36. Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání. [online]. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání. 2009. [cit. 22. 5. 2023]. Dostupné z: http://zpd.nuov.cz/RVP_3_vlna/RVP%206351J01%20Obchodni%20skola.pdf
37. ROUBAL, Petr. Spartakiads: the politics of physical culture in communist Czechoslovakia. Přeložil Dan MORGAN. Prague: Karolinum Press, 2019. ISBN 978-80-246-3851-5.

38. RUNTOVÁ, Anna a Jan SEEHÁK. Obruče. Praha: Československá obec sokolská, 1950. Sokolská cvičení při hudbě.
39. ŘÍBŘIDOVÁ, Eva a kol. Metodické listy: Nejčastější názvoslovné prohřešky cvičitelů. [online]. Praha: Sokol. Samostatná příloha časopisu, 2022. [cit. 20. 5. 2023] ISSN 0489-6718. Dostupné z:
<https://casopis.sokol.eu/iml/SkRKNUpERXdKSHBwVIZGaGVG5SbkJSTVU5eFMwaDRkMk5aTG5WV1IxbERjM2hwVUZkcFZHbHNNRmhFZUZKc1JVVnVXVU4yWm1OV1JVcDE>
40. SERBUS, Ladislav. Prostná cvičení v praxi. 2. přeprac. vyd. Praha: Olympia, 1968. Cvičitel základní tělesné výchovy.
41. SKOPOVÁ, Marie a Miroslav ZÍTKO. Základní gymnastika. 3., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-2194-4.
42. ŠAMUDOVSÝ, Juraj, Jozef HRČKA a Emília FIALOVÁ. Gymnastické názvoslovie: cvičenie bez náčinia a s náčiním. 2. vyd. Bratislava: Edičné stredisko Univerzity Komenského, 1968.
43. ŠERÁKOVÁ, Hana a Lucie NOVÁKOVÁ. Názvosloví poloh a pohybů [online]. Masarykova univerzita, 2016 [cit. 2. 7. 2023]. Dostupné z:
https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/ps16/pruprava_tv/web/pages/03-polohy-pohyby.html
44. ŠIMBEROVÁ, Dagmar a kol. Terminologie tělesných cvičení [online]. Masarykova univerzita, 2010 [cit. 2. 7. 2023]. Dostupné z
<https://is.muni.cz/do/fsp/e-learning/terminologieTCv/index.htm>
45. ŠIMEK, Rudolf. Džezgymnastika: hudba - rytmus - pohyb. Praha: Olympia, 1981.
46. ŠIMŮNEK, Martin, Odborná terminologie a názvosloví tělesných cvičení [online]. MiŠ, 2017 [cit.2.7.2023]. Dostupné z: http://mis.e-mis.cz/index.php/Odborn%C3%A1_terminologie_a_n%C3%A1zvoslov%C3%AD_t%C4%9Blesn%C3%BDch_cvi%C4%8Den%C3%AD
47. ŠTERC, Jaroslav. Tělocvičné názvosloví. 3. vyd. Praha, 1964.
48. ŠTERC, Jaroslav. *Názvosloví základní a rekreační tělesné výchovy*. 2. vyd. Praha: Olympia, 1979. Sbíрка praktických příruček pro cvičitele ČSTVS.
49. ŠVÁCHA, Václav. Příspěvek k tělesné výchově na školách národních: sbírka příkladů. Praha: Václav Švácha, 1924.

50. Základy názvosloví tělesných cvičení [online]. StudujNet-Učivo pro střední školy, 2018 [cit. 2. 7. 2023]. Dostupné z:
<https://stredniskola.netstranky.cz/pedagogika-pro-asistenty-ve-skolstvi/1-rocnik/telesna-vychova-s-metodikou/zaklady-nazvoslovi-telesnych-cviceni.html>
51. ŽÁČEK, Rudolf. Názvosloví tělesných cvičení: určeno pro posluchače DS na PI. Praha: SPN, 1961. Učební texty vysokých škol.

Přílohy

Příloha č. 1

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU
Josef Martího 31, 162 52 Praha 6-Vešelavín

Odpovědnost za ochranu zkoumaných subjektů leží vždy na účastnících výzkumu na straně řešitele, nikdy na zkoumaných, byť dali svůj souhlas k účasti na výzkumu. Všichni účastníci výzkumu na straně řešitele musí brát v potaz etické, právní a regulační normy a standardy výzkumu na lidských subjektech, které platí v České republice, stejně jako ty, jež platí mezinárodně.
Potvrzují, že tento popis projektu odpovídá návrhu realizace projektu a že při jakékoli změně projektu, zejména použitých metod, zašlu Etické komisi UK FTVS revidovanou žádost.

V Praze dne: 6. 4. 2023 Podpis předkladatele:

Datum a podpis odpovědného pracovníka z místa výzkumu:

Vyjádření Etické komise UK FTVS

Složení komise: **Předsedkyně:** doc. PhDr. Irena Parry Martínková, Ph.D.
Členové: prof. MUDr. Jan Heller, CSc. Mgr. Eva Prokešová, Ph.D.
prof. PhDr. Pavel Slepíčka, DrSc. Mgr. Tomáš Ruda, Ph.D.
PhDr. Pavel Hráský, Ph.D. MUDr. Simona Majorová

Projekt práce byl schválen Etickou komisí UK FTVS pod jednacím číslem: 119/2023
dne: 19. 5. 2023

Etická komise UK FTVS zhodnotila předložený projekt a neshledala rozpory s platnými zásadami, předpisy a mezinárodními směnicemi pro provádění výzkumu zahrnujícího lidské účastníky.

Řešitel projektu splnil podmínky nutné k získání souhlasu Etické komise UK FTVS.

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta tělesné výchovy a sportu
Josef Martího 31, 162 52, Praha 6
- 20 -

podpis předsedkyně EK UK FTVS

Příloha č. 2

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU
Josef Martího 31, 162 52 Praha 6-Vešelavín

Žádost o vyjádření Etické komise UK FTVS

k projektu výzkumné, kvalifikační či seminární práce zahrnující lidské účastníky

Název projektu: Pilotní průzkum a dotazníkové šetření v oblasti uplatnění tělocvičného názvosloví v praxi na středních školách

Forma projektu: výzkumná práce- diplomová práce

Období realizace: květen 2023- červen 2023

Výzkum bude realizován v souladu s platnými epidemiologickými opatřeními Ministerstva zdravotnictví ČR.

Předkladatel: Bc. Kristýna Loušová, UK FTVS

Hlavní řešitel: Bc. Kristýna Loušová, UK FTVS

Místo výzkumu (pracoviště): online dotazník- vybrané střední školy v České republice

Vedoucí práce (v případě studentské práce): Mgr. Jana Černá, UK FTVS, katedra gymnastiky a úpolových sportů

Popis projektu: Cílem práce je využívání tělocvičného názvosloví na středních školách pomocí pilotního průzkumu a dotazníkové šetření. Pro sběr dat je zvolena hlavní metoda **nestandardizovaný dotazník**, který bude rozeslán pedagogům středních škol s maturitní zkouškou pomocí emailu. Tento dotazník bude vytvořen s pomocí Katedry gymnastiky a úpolových sportů. Konkrétní dotazník bude vyplňován před webovou aplikací. Obsahem dotazníku nebudou otázky na osobní údaje. Cílem průzkumu je posouzení a vyhodnocení současné situace využívání tělocvičného názvosloví v praxi při hodinách tělesné výchovy v rámci středních škol ukončených maturitní zkouškou. Dále je cílem zjistit, zda jsou dostupné edukační materiály k osvojení si tělocvičného názvosloví. Otázky v dotazníku nebudou zjišťovat citlivá data.

Charakteristika účastníků výzkumu: Účastníkem dotazníkového šetření musí být pedagog vyučující tělesnou výchovu na střední škole s maturitní zkouškou v rámci České republiky. Předpokládaný počet účastníků dotazníkového šetření je alespoň 100 pedagogů. Výzkumu se nezúčastní osoby s akutním (zejména infekční) onemocněním.

Zajištění bezpečnosti: Dotazníkové šetření je neinvazivního charakteru. Rizika prováděného výzkumu nebudou vyšší, než běžná rizika v rámci tohoto typu výzkumu.

Etické aspekty výzkumu: Výzkumu se nezúčastní osoby z vulnerabilních skupin.

Potenciální střet zájmů: Důvěryhodnost a integrita nebude ohrožena, jelikož výsledky dotazníkového šetření nevedou k osobnímu prospěchu. Pilotní průzkum je součástí výzkumné činnosti kolektivu Katedry gymnastiky a úpolových sportů, tudíž budou dále, na základě výsledků získaných pomocí dotazníkového šetření, navrženy a realizovány materiály reagující na současné nedostatky současné výuky v rámci tělesné výchovy na středních školách. Výzkum není prováděn pro žádnou instituci či organizaci. Neexistuje žádná skutečnost, která by mohla ovlivnit objektivitu výzkumu. Nemám soukromý zájem na výsledku výzkumu a ani výzkum nevede k osobnímu prospěchu. Vedoucí práce bude dohlížet nad korektností a nestranností posuzování výsledků výzkumu mou osobou. Neexistuje žádná skutečnost, která by mohla ohrozit integritu a důvěryhodnost výzkumu.

Ochrana osobních dat: Data budou shromažďována a zpracována v souladu s pravidly vymezenými nařízením Evropské Unie č. 2016/679 a zákonem č. 110/2019 Sb.- o zpracování osobních údajů. Budou získávány následující osobní údaje: věk, email, příjmení, pohlaví, vystudovaná vysoká škola a délka praxe, další odpovědi na otázky, které budou bezpečně uchovány na heslem zajištěném počítači v uzamčeném prostoru. Přístup k nim bude mít hlavní řešitel Bc. Kristýna Loušová. Názvy škol nebudou zjišťovány. Příjmení respondentů nebudou zveřejňovány.

Uvědomuji si, že text je anonymizován. Neobsahuje žádné informace, které jednotlivě či ve svém souhrnu mohou vést k identifikaci osoby. Budu dbát na to, aby jednotlivé osoby nebyly rozpoznatelné v textu práce. Osobní data, která by vedla k identifikaci účastníků na dotazníkovém šetření budou bezprostředně do 1 dne po sběru dat anonymizována.

Získaná data budou zpracována, bezpečně uchována a publikována v anonymní podobě v diplomové práci, případně v odborných časopisech, monografiích a prezentována na konferencích, případně budou využita při další výzkumné práci na UK FTVS.

Požíování fotografií/videí/audio nahrávek účastníků: Během výzkumu nebudou pořizovány žádné fotografie, videa ani audio nahrávky účastníků.

Text informovaného souhlasu (IS): zjednodušený IS ve formě úvodu k dotazníku příložen

Povinnosti všech účastníků výzkumu na straně řešitele je chránit život, zdraví, důstojnost, integritu, právo na sebezáchovu, soukromí a osobní data zkoumaných subjektů, a podniknout k tomu veškerá preventivní opatření.

Seznam grafů

Graf 1- Pohlaví (vlastní zdroj)	28
Graf 2- Věkové rozmezí respondentů (vlastní zdroj)	29
Graf 3- Vymezení cílové skupiny respondentů (vlastní zdroj).....	30
Graf 4- Zastoupení SŠ a víceletých gymnázií v ČR (vlastní zdroj).....	31
Graf 5- Typ střední školy, na které respondenti vyučují TV (vlastní zdroj)	32
Graf 6-Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů (vlastní zdroj)	33
Graf 7- Vystudovaná vysoká škola a obor respondentů (vlastní zdroj).....	34
Graf 8-Působnost respondentů jako pedagog tělesné výchovy (vlastní zdroj).....	35
Graf 9- Stupeň vzdělávání pedagogů v rámci tělesné výchovy (vlastní zdroj)	37
Graf 10- Znalost pojmu tělocvičné názvosloví respondenty (vlastní zdroj).....	38
Graf 11- Absolvování předmětu s obsahem tělocvičného názvosloví (vlastní zdroj)	39
Graf 12- Názor pedagogů na používání tělocvičného názvosloví při výuce TV (vlastní zdroj).....	40
Graf 13-Používání tělocvičného názvosloví pedagogy při výuce TV (vlastní zdroj).....	41
Graf 14- Využívání tělocvičného názvosloví pedagogy v hodinách tělesné výchovy, které nemají gymnastický obsah (vlastní zdroj)	42
Graf 15- Využívaný typ názvosloví pedagogy (vlastní zdroj).....	43
Graf 16- Využívaná část vyučovací hodiny pro uplatnění tělocvičného názvosloví (vlastní zdroj).....	44
Graf 17- Vyobrazená poloha v dotazníkovém šetření (vlastní zdroj).....	45
Graf 18- Důvod nepoužívání tělocvičného názvosloví (vlastní zdroj).....	46
Graf 19- Dbalost pedagogů na uplatnění tělocvičného názvosloví žáky při hodinách TV (vlastní zdroj).....	48
Graf 20-Pohled pedagogů na současný stav tělocvičného názvosloví (vlastní zdroj)	49
Graf 21- Vyjádření pedagogů na domněnku klesajícího názvosloví (vlastní zdroj)	50
Graf 22- Teoretická část tělocvičného názvosloví při vyučovacích hodinách TV (vlastní zdroj).....	51
Graf 23- Výstupní zkouška z tělocvičného názvosloví (vlastní zdroj).....	52
Graf 24- Příprava vyučovací jednotky pomocí tělocvičného názvosloví (vlastní zdroj) 53	
Graf 25- Vzdělávání v oblasti tělocvičného názvosloví (vlastní zdroj).....	54
Graf 26- Způsob vzdělávání v oblasti tělocvičného názvosloví (vlastní zdroj)	55
Graf 27- Preferovaná forma edukačních materiálů pedagogy (vlastní zdroj)	57

Graf 28- Preferovaná forma edukačních materiálů pro edukaci žáků (vlastní zdroj)..... 58

Seznam obrázků

Obrázek 1- Systém RVP (Rámcový vzdělávací program pro gymnázia, 2007) 22